

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society
of the Franciscan Fathers

XXXVI Nr. 59

ANTRADIENIS, (Tuesday), LAPKRIČIO (NOV.) 20 D., 1951 M.

10 CENTŲ

VAKARAI SIČLO ŠAUKTI NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJĄ

Paryžius. — JAV, Anglija ir Prancūzija Jungt. Tautoms pasiūlė sudaryti komisiją, kuri paruoštų pasiūlymus nusiginklavimo konferencijai. Komisija, kurią sudarytų visi Saugumo Tarybos nariai ir Kanada, turėtų tuojau pradėti darbą ir tam tikrais laiko tarpais apie to darbo rezultatus painformuoti Saugumo Tarybą bei Jungt. Tautų visumą. Į nusiginklavimo konferenciją būtų pakviesti ir Jungt. Tautoms nepriklausą kraštai. Bet savo pasiūlyme Vakarai reikalauja visiškai pati-

kinos tarptautinės karo pajėgų bei ginklų kontrolės, kam priešinosi Sovietai.

Jungt. Tautų posėdy planą plačiai išdėstė JAV Valst. Departamento sekr. Achesonas, ypač Sovietus ragindamas prie Vakarų nusiginklavimo plano prisidėti. Achesono nuomone, priėmimas šio plano gali sudaryti pradžią naujo laikotarpio, kuriame mažėtų pasaulį įtempimas ir karo pavojai.

Prof. J. BALKŪNAS, JAV Liet. Darbuomenės laik. organizacinio komiteto pirmininkas.

VLIKAS ASAUGOTAS NUO VADIZMO

VLIKo posėdy pakartotinai buvo svarstytas susitarimo su St. Lozoraičiu projektas ir galutinai atmetas. Tuo būdu Lietuvos laisvinimo organizacijoje demokratinis principas lieka apsaugotas ir vadistinės pretenzijos atmetos.

PERSITVARKĖ JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS LAIK. ORG. KOMITETAS

Didesniam organizacinio darbo našumui pasiekti JAV Lietuvių Bendruomenės Laik. Organizacinis Komitetas savo posėdy lapkričio 17 d. nutarė sudaryti vykdomąjį prezidentūmą, į kurį įėjo pirm. prel. J. Balkūnas, I vicepirm. K. Zalkauskas, II vicepirm. Dr. P. Vileišis, sekret. A. Saulaitis ir iždin. Chace.

Lapkričio 18 d. po Lietuvių Bendruomenės šventės iškilnių komitetas turėjo kitą posėdį, kuriame apsvairstė artimiausius darbo planus.

NAUJI SUSIDŪRIMAI SUEZO KANALO ZONOJE

Kairas. — Paskutinėmis dienomis Suez kanalo zonoje įvyko visa eilė naujų susirėmimų tarp egiptiečių ir anglų. Ypač patį įtempta padėtis Izmailoje, kur egiptiečių policija apsaugė anglų sargybinius. Be to, tuose susišaudymuose dalyvavo ir civiliai egiptiečiai. Susišaudymų metu keliolika asmenų žuvo ir kelios dešimtys sužeista.

Kanalo zonoje egiptiečiai organizuoja vadintus laisvės batalionus, kurie slapta įsakytuose esančių ginkluojami Egipto kariuomenės. Juos sudaro kraštutiniai nacionalistai, kurie ruošiasi kanalo zonoje partizaniniam karui prieš anglus.

Dėl įvykių susirėmimų abi pusės kaltina viena kitą. Bet stebėtojų nuomone, jie įvykė egiptiečių išprovokuoti. Kaip pranešama, egiptiečių vadinašos pagrindžio komandos imasi kovoj su anglais kraštutinių priemonių. Jie vynioja kates į naftoj įmirkytus skudurus ir padegę paleidžia anglų kvartaluose arba prie jų karinių įrengimų. Degdamos katės bėga į pastatus ir sukelia ten gaisrus.

Stėpių gaisrai sunaikino avių kaimenes

Sydney. — Naujajam Pietų Valse (Australijoje) labai plačiu mastu išsiplėtė stėpių gaisrai, kurių metų sudegė apie 23.000 avių. Be to, nemažas skaičius jų dėl sužeidimų turėjo būti nušauta.

Korejos derybos gali nutrūkti

Tokio. — Panmunjon karo paliaubų derybose Jungt. Tautų delegacijai pasiūlymus paliaubų sutartį pasirašyti 30 dienų laikotarpy, t. y. savaite prieš Kalėdas, buvo tikimasi, kad komunistai šias sąlygas priims. Bet visai nelauktai komunistų radijas iš Pyongyango paskelbė naujas paliaubų sąlygas, dėl kurių keturis mėn. be pasiekimo vykusios karo paliaubų derybos gali visiškai nutrūkti.

Naujai komunistų paskelbtose sąlygose reikalaujama priimti komunistų pasiūlytą demarkacijos liniją, atitraukti visas svetimas pajėgas ir nubauti tuos, kurie vykdė prieš korejiečius žiaurumus ir stengėsi prailginti karą. Apie labai svarbų belaisvių pasikeitimo klausimą komunistai visai neužsimena.

Iš sąjungininkų sluosnių pareiškama, jog tos sąlygos, jei jos bus pasiūlytos Panmunjon konferencijoj, bus griežtai atmetos. Jungt. Tautų karinė vadovybė pirmiausia reikalauja susitarti visais numatytais klausimais ir susitarimą pasirašyti, o tik tuomet sustabdyti kovas, nes manoma, jog kovas sustabdymas komunistai kitais klausimais į susitarimą gali visai nesileisti arba juos išsaisais metais vilkinti. Juo labiau, kad,

pranešant nauja paliaubų sąlygas, komunistų radijo buvo duota suprasti, jog tolimesni Korejos karo baigimo klausimai turį būti išspręsti Vakarų ir Sovietų bei komunistinės Kinijos taikos konferencijoj.

Kovos fronte

Paskutiniosiomis dienomis komunistai daugely fronto vietų didesnėmis ir mažesnėmis pajėgomis bandė pulti sąjungininkų linijas, ir didelį fronto daly išsivystė vietinio pobūdžio bet gana smarkių kovų.

Kai kurios pozicijos kelis kartus ėjo iš rankų į rankas. Bet sąjungininkų pajėgoms pavyko prieš su dideliais nuostoliais atmušti ir kai kuriose fronto dalyse laimėti teritorijas. Prieš nuostoliai nuo karo pradžios yra pasiekę apie 1.460.000 vyrų. Oro pajėgos puolė prieš pozicijas ir oro kovose sunaikino visą eilę priešo lėktuvų. Pirmą kartą nuo karo pradžios buvo taip pat aptikti ir sunaikinti priešo sprausminiai lėktuvai šiaurės Korejos aerodromuose.

IRANE PADETIS VIS LABIAU ĮSITEMPIA

Teheranas. — Irano min. pirm. Mossadeh nepavykus Washingtono pasiekti naujų derybų su anglais Irano siūlomomis sąlygomis ir negavus ieškotos finansinės paramos, krašto ūkinę padėtį nuolat blogėja ir krašte didėja įtėmpimas. Tai stengiasi ypač išnaudoti komunistai, kurie varo smarkią propagandą ir kelia riaušes. Komunistų akcijai Irane nurodymai esą teikiama per Rumunijos atstovybę.

Vis didėjanti krašte nepasitenkinimų vyriausybę stengiasi nuo savęs nukreipti ir visą kaltę suversti JAV, kurios ne-

norėjusios Iranui padėti. Bet Mossadeh nepasisekimas sustiprino opozicijos viltis, kad susidariusios sąlygos privers jo vyriausybę pasitraukt dar prieš gruodžio 18 d. įvykstančius parlamento rinkimus ir neleis jam kontroliuoti bei savo naudai pakreipti jų eigą. Mossadeh nutarimas, grįžtant iš Washingtono, aplankyti pakiliui Egiptą, opozicijos tarpe sukėlė didelį triukšmą. Nurodoma, jog tokiam vizitui nebuvo nei vyriausybės nei parlamento nutarimo ir kad jis tik dar pablogins Irano santykius su Vakarais.

SOVIETUOSE SIAUCIĄS ANTISEMITIZMAS

New Yorkas. — Amerikos Žydų Taryba savo metrašty paskelbė, kad iš dviejų milijonų Sovietuose gyvenančių žydų daug tūkstančių yra laikomi priverčiamojo darbo vergų stovyklose. Žydų bendruomenės esančios išsklaidytos ir jų įstajog sunaikintos. Taip pat žydai esą pašalinti iš aukštesnių vietų komunistų partijoje ir iš valdinių įstajog. Žydai Sovietų apkaltinami esą buržuazinės kilmės, sionizmu, žydišku nacionalizmu, reakcine ideologija ir panašiais kaltinimais.

Nors oficialiai Sovietuose antisemitizmas pasireiškimai draudžiami, bet iš tikrųjų niekas jo sulaukyti nesistengia ir ne tik antisemitizmas vis didėja, bet ir visoj eilėj mažesnių miestų, ypač Ukrainoj, buve antisemitinių išsiokimų.

SOVIETAI VĖL KELIA TRIESTO KLAUSIMĄ

Moskva. — JAV, Anglijos ir Prancūzijos atstovams Sovietai įteikė notą, kuriose protestuojama prieš užsimojamą Triesto zoną padalinti tarp Italijos ir Jugoslavijos. Taip pat Vakarų valstybėms Sovietai prikiša, kad jos Triestą pavertusios savo karine baze. Tai esą nesuderinama su Italijos taikos sutartimi.

Vakarų politiniuose sluosniuose nurodoma, kad šioje Sovietų notoje nėra nieko naujo ir kad jos įteikimas sietinas su Sovietų nepasisekimu Jungt. Tautų posėdžiuose. Vėl iškeldami Triesto klausimą, jie nori pasaulio dėmesį kitur nukreipti. Dabar Sovietai reikalauja, kad būtų paskirtas Triestui Jungt. Tautų gubernatorius, bet iš tikro jie patys tai sutrukdė, nesutikdami nė su vienu pasiūlytu kandidatu. Kai Triesto gubernatoriaus klausimas buvo svarstomas.

ku, ir atsivėlgiant į ginklavimosi išlaidas, kurios kai kuriuos kraštus prislegia sunkiai pakeliama našta.

TURKIJA UZDARĖ SIENĄ SU BULGARIJA

Ankara. — Turkijos vyriausybė paskelbė, kad ji uždarė savo sieną su Bulgarija, nes iš jos stengiasi pereiti į Turkiją įvairūs įtartinai asmenys. Jie įsmugeliuojami slapta arba bando pereiti sieną su suklastotom vizom.

BUS TIRIAMAI KOMUNISTŲ ŽIAURUMAI

Washingtonas. — Sausio mėnesį susirinkęs kongresas bus paprašytas iširti pranešimus apie komunistų Korejoj įvykdytus žiaurumus ir surinkti medžiagą bylai tarptautiniame teisme, panašiai, kaip buvo teisiami karo nusikaltėliai po praėjusio pasaulinio karo.

Korejoje yra jau prasidėjusio sniego pūgos. Matome užklutusius sunkvežimius, automobilius ir gurkules. Iš to galima suprasti, kokios yra sunkios karanti sąlygos. Tai jau antra žiema Korejoje.

Lietuvos ministeris Washingtono P. Zadeikis kalba JAV Lietuvių Bendruomenės iškilnėse New Yorke. Nuotrauka Don Sulaičio

BAISCS POTVYNAI ITALIJOJ

Roma. — Dėl didelių lietuvių ištiko didžiuliai potvyniai, kurie jau pareikalavo daugiau kaip dviejų šimtų žmonių gyvybių ir padarė daug milijonų vietovių turėjo nuo potvynio bėgti, viską palikę, apie 200.000 žmonių. Didžiausia nelaimė ištiko Adria miestas, iš kurio 36.000 gyventojų apie 20.000 nespėjo laiku pasitraukti ir yra vandens visiškai atskirti. Tai didžiausia Italijoje gamtos katastrofa nuo 1908 m., kada žemės drebėjimas sunaikino Mesinos miestą. Gelbėjimo darbus vykdo ne tik italų, bet ir Italijoje esantieji amerikiečių bei anglų kariai. Į pagalbą taip pat atėjo JAV,

prancūzų, sveicarų ir danų Raud. Kryžius.

Bijoma, kad žmonių aukos dar labai padidės, nes potvynis apsemtose vietose griaua namus, kurių viršutiniuose aukštuose stengėsi išsigelbėti daugelis nespėjusių pasitraukti žmonių.

Popiežius Pijus XII per radiją kreipėsi į visą katalikiškąją pasaulį, ragindamas gelbėti nematytos nelaimės ištiktus šimtus tūkstančių žmonių.

Bėga lenkų kareiviai

Berlynas. — Trys lenkų kareiviai iš dabar Lenkijos valdomo Stetino ginkluotį perėjo rytinę Vokietijos zoną ir, pasiekę Vakarų valdomus Berlyno sektorius, paprašė politinių pabėgėlių teisių ir prieglaudos.

ŠUGLAUSTOS ŽINIOS

- Nors Sovietai ir protestuoja, yra duomenų, kad Italija ir Jugoslavija artimu laiku pradės derybas, kuriose numatoma Triesto sritį tarp abiejų kraštų pasidalinti.
- Egiptas ir Anglija pasiekė susitarimo sustabdyti Ismailoje prasidėjusias kovas, kurių metu iš abiejų pusių 15 asmenų žuvo ir apie 30 buvo sužeista. Egipto policija Ismailoje nuginkluojama, nors savo pareigas eis ir toliau.
- JAV atmetė Sovietų protestą Triesto klausimu, nurodymas, jog tik Sovietai kalti, kad neįmanoma buvo susitarti. JAV tikisi, kad Triesto klausimas pavyks išspręsti tiesioginiuose Italijos ir Jugoslavijos pasitarimuose.
- Vakarų Vokietijos kancleris K. Adenauer išvyko į Paryžių, kur Vokietijos klausimais konferuos su JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsien. reik. ministrais.
- Anglijos užs. reik. min. Edenas pasakė parlamente užsienio politikos klausimais kalbą, kurioje nurodė, kad tarp Vakarų ir Rytų yra tokia plati praraja, jog jis netiki, kad greitai galėtų dabartinis įtempimas sumažėti.
- Komunistinė Vengrijos vyriausybė įsakė vietoj Kalėdų švęsti Stalino gimimo dieną.
- Anglija paskelbė, jog ji garantuoja Sudano saugumą ir gynybą, ligi kraštas sudarys savo vyriausybę, kas turėtų įvykti apie ateinančių metų galą.
- Bulgarių valdinis radijas paskelbė, jog aštuoni asmenys, apkaltinti šnipinėjimu, nuteisti mirti.

Lietuvių Fronto pareiškimas

Ryšių su pasitarimais tarp Vliko delegacijos ir p. S. Lozoraičio spaudoje buvo paskelbtas tariamas Lietuvių Fronto pasisakymas tuo reikalu. Esą "Lietuvių Frontas pasisakęs prieš derybas ir prieš susitarimą", esą Lietuvių Frontas "sabotuoja" susitarimo "ratifikavimą." (N. Lietuva Nr. Nr. 31, 38). Kad visuomenė nebūtų klaidinama, esame priversti savo nusistatymą patys išdėstyti.

3. Pastaruoju atveju Vliko pozicija dėl organizacinės bendradarbiavimo struktūros taip pat aiški: organizuojamas kovą dėl laisvės ir stengdamasis sutelkti pozicijas į vienas, Vlikas palaiko ankstesnį su p. Lozoraičiu susitarimą Berno konferencijoje, kuriuo p. Lozoraitis įeina į VT užsienio reikalų tvarkytį.

VLIKO SANTYKAI SU DIPLOMATAIŠ

Diplomatinius bei konsularinius atstovus, kaip matyti iš to pareiškimo, LF brangina ir respektuoja. Normaliai diplomatiniai atstovai daro tam tikrus žygius savo vyriausybės pavėdami. Savo ruožtu vyriausybė esti sudaroma ir palaikoma tautos politinės valios reikėjo — parlamento. Dabarties sąlygomis neturime normalaus parlamento. Neturime vyriausybės. Diplomatiniai atstovai yra be savo natūralios atramos. Jiems belieka vykdyti tik pareigas einamaisiais reikalais bendrų jiems duotų įgaliojimų rėmuose ginant Lietuvos interesus. Dideliu nesuapratimu tenka laikyti kai keno reikiama mintį, kad diplomatiniai atstovai gali jeiti vyriausybės pareigas; kad diplomatiniai atstovai gali sudaryti egziliinę vyriausybę; kad jie gali išplėsti savo funkcijas ir į tuos kraštus, kur jie nėra akredituoti; kad jie gali naudoti ne jų dispozicijai skirtas valstybės lėšas savo asmenine nuožūra. Tokiais veiksmais jie išėitį iš savo kompetencijos.

Politiškai vertinant, diplomatų žygiams yra naudinga turėti politinę atramą. Atramą, jei ne formalią, tai faktinę. Visai kitas efektas, jei institucija, kuriai bus nota teikiama ar

daromas kitas žygis, žinos, kad atstovo pareiškimas išėina ne tik iš jo nusistatymo, bet jis realiai atstovauja gyvatai tautai, Mūsų sąlygomis tokis valios politinės valos reikėjas yra Vlikas.

Galima ginčytis dėl to, kokias tautos daugumą jis atstovauja, kaip ginčijami dėl vieno ar kito parlamento, kiek jis realiai reikiša tautos daugumo valią. Bet negalima nepažinti, kad esamomis sąlygomis Vlikas yra organas, kuris turi daugiansia pagrindo tautos politinei valiai reikėti, kuris yra jos organiškoji atstovybė. Jis sudarytas demokratinio būdu, jis apjungia demokratines politines grupes ir, kas dar svarbiau, jis — ir niekas kitas — atsiremia krašto įgaliojimais.

Dėl to diplomatiniams atstovams turėti už savęs Vliką ir juo asiremti savo žygiuose yra tiek pat reikšminga, kaip normaliais laikais turėti vyriausybę ir parlamentą. Nuo to jų veiksmų svoris daros didesnis. Tai buvo savo laiku supras-tas ir Vliko ir diplomatinių atstovų.

Tarpusavio bendradarbiavimo pagrindas padėtas realus ir sveikas: jei ruošiamas koks žygis, jis pirma aptariamas tiek Vliko, tiek diplomatų; jei Vlikas nori įteikti kokį dokumentą, eina per atitinkamą diplomatinį atstovą, kuris prie Vliko dokumento jungia savo lydimąjį raštą ir jį įteikia; kur akredituoto Lietuvos atstovo nėra, ten Vlikas daro tiesioginius žygius.

Diplomatų buvo kitados pareiškta, kad jų subordinavimas Vlikui galėtų kenkti jų statusui. Nors esame kitas tuo klausimu nuomonės ir nors pastūrinis žygiu diplomatiniai at-

stovai, pasirašydami memorandumą drauge su kitų kraštų tautinių komitetų atstovais, yra save nukėlę į tą pačią plotmę kaip ir tie formaliai nepažinti, tačiau LF, siekdamas Lietuvos laisvinimo darbe darnumo ir vienybės, nėra nusistatę laikyti formalinės subordina-cijos klausimus nenugalima kliūtimi praktiskajam Vliko ir diplomatinių atstovų bendradarbiavimui. LF nereikalauja, kad diplomatiniai atstovai formaliai subordinuotųsi Vlikui. Ir jeigu diplomatiniai atstovai randa tikslinga, kad kaikurie žygiai patogiau aptarti su Vliku, ne jiems patiems tiesiogiai, ir jie paveda tatai p. Lozoraičiui ar kam kitam atlikti — tai diplomatų reikalas. P. Lozoraitis Vliko santykiuose su diplomatais mums tėra tiek įdomus ir respektuotinas, kiek jis yra Lietuvos diplomatų patikėtinis, kiek jis yra jų pavestas kalbėti ir veikti jų vardu.

LF NUSISTATYMAS S. S. LOZORAICIO ATŽVILGIU

Bet p. Lozoraitis pasireiškia ne tik kaip diplomatų atstovas. Diplomatijos šefo titulu jis save pastato pirmiau už diplomatus. Kaip nebuvo paskelbtas tas šefo institucijos dokumentas, taip nebuvo pačių diplomatų paryškintas nei tokios institucijos turinys bei kompetencijos. Galbūt jų akyse tai yra tik primus inter pares, ir rėkės daugiau. Bet paskelbti spaudoje p. Lozoraičio "8 siūlymai" ir pareiškimai kitomis progromis duoda užtenkamo pagrindo teigti, kad p. Lozoraitis šefystės titulu nori sau rezervuoti vyriausybės ir prezidentinės funkcijas, į kurias anksčiau buvo pareiškęs savo teises "Kybartų aktais".

Egipte yra sudarytas "pasipriešinimo sąjūdis". Ligi šiol jis veikė nepriklausomai nuo vyriausybės. Dabar jo nariai grūdinami ir kariniai apmokomi valdžios priemonėmis. Vidaus reikalų ministras Sir-el-Din pareiškė, kad jie siekia britus išstumti iš Soeso kanalo. Čia jie priekia, kad tai padarys.

Sefystės teisinį pagrindą Vliko Teisių Komisija 1950 m. gruodžio 16 d. taip yra įvertinusi:

— Teisiniu atžvilgiu Lozoraičio 1946 m. liepos 25 d. rašte Vliko Pirmininkui minimoji Urbšo 1940 m. birželio 2 d. telegrama Nr. 288, visai nepareinama nuo jos žodinio turinio, kiek ji būtų norima laikyti teisiniu pagrindu Lietuvos konstitucijai ir įstatymams nežinoma diplomatijos šefo instancijai įsteigti bei įteisinti, yra niekinė, jokios teisėsnės reikšmės neturinti. Tokios institucijos kaip diplomatijos šefas įsteigimas yra Seimo arba Respublikos Prezidento galios sritis.

P. Lozoraitis savęs gretinimas su latvių Zarinu (D. Britanijos Lietuvis, 1951. 9.7) yra klaidinantis. Latvijos vyriausybė ministerių kabineto posėdyje 1940 m. gegužės 17 d. formaliai nutarė suteikti Latvijos pasiuntiniui Londone K. Zarinui įgaliojimus ginti Latvijos interesus visuose kraštuose, išskyrus Estiją, Lietuvą, Suomiją Švediją, Vokietiją ir Šovietų Sąjungą, duoti esistomus nurodymus latvių misijoms, išskyrus aukščiausiu smūnetus kraštus. Tas vyriausybės nutarimas formaliai raštu praneštas. Kas kita su Lozoraičio šefyste. Ministerių Tarybos reikalą vedė p. Mašalaitis pareiškimu (Naujienos, 1951. 9. 1.) užsienio reikalų ministeris p. Urbšys "pasitaręs su kitais vyriausybės nariais", paskyręs p. Lozoraitį diplomatijos šefu. Apie tą paskyrimą pasiuntiniams pranešta telegrama. Taigi nebuvo kompetentingo organo nutarimo. Nebuvo tinkamo pavidimo.

Lygiai klaidinančios yra p. Lozoraičio aliužijos, kad tuometinė Lietuvos padėtis neleidusi normaliu keliu jo šefystės sutvarkyti. Kaip žinome, po birželio 2 d. (Urbšo telegromos data) iki birželio 15 d. Lietuvos vyriausybė veikė normaliai ir šefo institucijai turėjo galimumą įteisinti. Bet to nebuvo padaryta.

Todėl, nereikalaujant formalių diplomatinių atstovų subordina-cijos Vlikui, juo labiau negalime sutikti, kad diplomatiniai bei konsulariniai atstovai būtų subordinuoti p. S. Lozoraičiui "diplomatijos šefo" titulu.

Kaip pats p. Lozoraitis savo padėty supranta, rodo faktai. Jau po pasitarimų su Vliko delegacija p. Lozoraitis vienam vokiečių laikraščiui ("Abendzeitung" Nr. 250, 1951. 10.29, Muenchen) duotame pasikalbėjime dalykus taip pristatė, kad korespondentas buvo įgalintas jį apibūdinti:

— Der schlanke dunkelhaarige Diplomat, der zur Zeit in einer Art von "Exilregierung" die Interessen aller nichtkommunistischen Litauer wahrnimmt.

Sis pareiškimas duoda kad ir netiesioginę aiškinančią prasmę p. Lozoraičio ir Vliko dele-

gacijos neaiškiam susitarimo tekstui.

Siekimuose reikištis su vyriausybin arba "Kybartų aktais" funkcijomis p. Lozoraitis atsiremia ne į Vliką, su kuriuo savo laiku buvo sutaręs bendradarbiauti, bet į vieną grupę, konkrečiai, į žmones, pasireiškusių tremtyje kaip BDPS delegatūra, dabar kaip L. Rezišcinė Santarvė ir kt. vardais, kurių veikloje jis atkiviai dalyvauja. Netgi vykdamas į pasitarimus su Vliko delegacija p. Lozoraitis pirma turėjo konferenciją su tos grupės žmonėmis (pp. Kuzminsku, Zymanu, Masiuliu, Zilinsku) Paryžiuje. Konferencija ne su diplomatais, bet su viena politine grupe.

Į pasitarimus su Vliko delegacija atsivežė taip pat asmenį, kuris reikiškis pasitarimuose ne kaip diplomatų, bet kaip tos grupės atstovas. O ir pats p. Lozoraitis šios grupės interesus labiausiai išskyrė iš visų ir juos specialiai globojo.

Jeigu p. Lozoraitis reikišias trimis "pavidalais": a) kaip diplomatų patikėtinis, b) kaip diplomatijos šefas su kybartinėmis ministerio pirmininko ir prezidento pareigais einančio funkcijomis, c) kaip vienos grupės atstovas, — tai Lietuvos išlaisvinimo darbe jis mums rūpėjo tik pirmuoju atžvilgiu ir kaip su tokiais mes tegalime bendradarbiauti. Mes norėjom natūralaus ir organiško bendradarbiavimo įėjant p. Lozoraičiui į Vykdomąją Tarybą. Joje, vadovaudamas užsienio reikalų tarnybai, jis būtų galėjęs organiškaai sujungti Vliką ir diplomatinius atstovus savo realiu darbu ir savo asmeniu.

P. Lozoraitis turėjo savo argumentus neiti į VT. Esą, įėjdamas į VT, jis subordinuotųsi nepažintam organui. Subordina-cijos ir statuso netekimo baimė bent mūsų neįtikina. Jei, įėjdamas į VT sudėtį, asmuo tuo pačiu nustotų diplomatinio statuso, tai, mūsų supratimu, p. Lozoraičiui tas pavojus negresia: prieš vyriausybę, prieš kurios jis buvo akredituotas, to diplomatinio statuso p. Lozoraitis seniai neturi, o jei būt turėjęs, tai jau, nuo 1946 m. lapkričio 12 d. iki 1947 m. vasario 7 d. būdamas Vykdomosios Tarybos nariu, būtų jo netekęs. Bet čia jau antrasis p. Lozoraičio reikišimosi "pavidalas". Ogi Lietuvos laisvinimo darbe p. Lozoraitis nei savo antruoju, nei trečiuoju "pavidalu" mūsų nedomina. Nuo šių p. Lozoraičio "pavidalų" mes norime atsiriboti ir todėl mesikiame aiškumo susitarime.

Tenka apgailestauti, kad klaidinančios informacijos buvome priversti paaiškinti savo

ATSAKYMAS BIMBAI

B'klyn, '51. XI. 13.

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Kadangi savo laikrašči, kaip Bimba, neturiu, tai norėdamas atsakyti į man Bimbos padarytą užmetimą, labai prašau Tamstos malonaus sutikimo, paskelbti Darbininke šį mano laišką Bimbai. Kas rašo, jis žinos.

Bimba, berankiodamas savo lapkričio 4 ruoštam balaganui publika, siuntinėjo ir asmeniškai pakvietimams. Tokį pakvietimą ir aš gavau. Gavęs pakvietimą, atsakiau Bimbai, kad vieton tikieto į jo chaštūrą, aš aukoju \$1.00 seserims-vienuo-lėms.

Laisvės 220 Nr. "Krisluose", Bimba mane nelaimingu žmogeliu pavadino ir dar pridėjo, kad vietoje parenti šviesą ir kultūrą, aš parėmęs davatkas, atseit, tamsybę.

Kas link tamsybės ir šviesos, tai turiu Bimba pasakyti, kad ir aš apie 10 metų klaidžioju raudonųjų svaigulio šviesos apsupty; bimbiskai tariant, buvau "šviesuliu ir kultūringu". Bet kai palačiau "šviesą ir kultūrą", atnešą Lietuvon 1940 m. sovietišku o-kupantų ir praktikoje patyriau tų barbarų tvarką ir veiklą, tada man ta taramoji šviesa ant visuomet išgaravo. Tamsesnių barbarų už komunistikus okupantus aš nė sapne nesapnavau. Kai atsirado proga iš "rojaus" sprukti, tai ir sprukau ir negrįžti į "rojų", kol ten bus "šviesuoliai". Dabar su tų pabašų maskuotom pabūrom susitiki, kaip šiuo kart man atsitiko.

Baigdamas šį trumpą laiškutį, noriu inesti vieną pataisą prie ano koncerto. Visgi koncerte aš buvau, tik ne vėduj, o su pikietiniu plakatu prie jėji-mo durų.

M. Razgaitis

nusistatymą. Nesibūdom, jei jis susilauks kai keno tokio įvertinimo, kokį p. Lozoraitis sviedė savo oponentams — esą jie neturį "proto ir sąžinės." Tokie žodžiai valstybės vyro lūpose apgailestautini, kaip lygiai ir jo pareiškimai, kad jam oponentas ALT sekretorius buvęs neblaivus, kad Vliko pirmininkas tesirūpina savo partija ir suduodąs smūgius Lietuvos interesams. Juo labiau tatau apgailestautina, kad tokiems visą amžių Lietuvai dirbusiems, kaip dr. P. Grigaitis, kaip M. Krupavičius, amos skaudžius žodžius laido tie laimiegių, kurie tik vakarykščiai liovėsi šaipėsi iš lietuvių kalbos ir Lietuvą pažino ir pažįsta kaip labai dosnią jų lepiotoją.

Lietuvių Fronto Atstovybė Tremtyje 1951 m. lapkričio 5 d.

GRAŽIOS SVEIKINIMO ATVIRUKAI

"Gabijos" knygnas šiomis dienomis išleido lietuviškais motyvais pieštus sveikinimo atvirukus gimimo ir vardo dienai. Atvirukai yra kelių spalvų, jų 16 komplektas su vokais kainuoja vieną dolerį. Gabija taip pat išleidžia ir puikius kalėdinių sveikinimų atvirukus. Visus šiuos atvirukus piešė dailininkai: Birutė Vilkutaitė-Gedvilienė, Irena Davydovaitė, Povilas Osmolskis, Vytautas Adamkevicius ir kiti. Sveikinimų atvirukais, tiek ir kalėdiniais, verta jau dabar apsirūpinti. Atvirukai gaunami šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. (59)

"Test Drive" Amerikos favoritas V-8!

Tai ta mašina, kuri užplūsta visą pramonę!

Taip, pagaminama 3 kartus daugiau per pastaruosius 3 metus!

Taip pat Fordas gamina V-8, vienintelį tokį žemų kainų rinkoje!

Jūs galite sumokėti ir daugiau, bet jūs negalite pirkti geriau!

Fordas pagamino V-8 tik šimtinėmis mašinomis kaip daugumą šeštukų (Sixes)!

Tai yra to tipo mašina, kurią jūs galite rasti tik tarp labai brangių automobilių!

Fordomatic Drive, pasirinktinai su elektrine primokėjimo sistema tik su V-8. Ieškimas, priedai ir nudauginimas ketinamas be ypatingų sąlygų.

FORDOMATIC DRIVE IS TWO DRIVES IN ONE! IT'S THE NEWEST, SMOOTHEST, GOINGEST AUTOMATIC DRIVE OF ALL!

Fluid Torque Converter

FORDOMATIC HAS BOTH

Automatic Mechanical Gears

Geriau taip pat... SU FORDOMATIC VAIRUOKLE

● Fordomatic vairuoklė daug ką atlieka už jus, daug lygiau ir švelniau negu kuri kita automatinė vairuoklė. Fordomatic vairuoklė atstoja du veiksnius viename, turėdama pačius geriausius ypatybes iš naujesių automatų. Jūs turite lygų jėgos veikimą kaip pas Fluid Torque Converter... GO of Automatic Mechanical Gears... be to sutampa, nes gaunate tikslią jėgą ir tūką, kokia jums reikalinga.

ATEIKITE DAR SIANDIEN IR IR "PABANDYKITE" VAZIUOTI ("TEST DRIVE")!

TAUTINĖ KNYGA—TAUTOS JEGA!

VENTOS (J. Rimeikio, Vokietijoje) leidiniai: — naujausia lietuvių filosofijos, poezijos, beletristikos kūryba. Retkaukite šiuo adresu: V. JONIKAS, 307 Water St., Brooklyn 1.

Darbininkas

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
BY FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave., Redakcija—Glenmore 5-7281
Brooklyn 21, N. Y. Administracija GL 5-7068

AKMENYS IR SMILTYS

Akmenų ant kelio nebūtų, jei uolos niekada nebūtų trupėjusios. Jos aižėdamos nusėjo plačius žemės plotus ir pinasi žmonių keliuose. Dabar tai yra labai pavojinga, kai mašinoms važinėjama: akmenys nuimami arba sulyginami.

Dabar yra pavojingiau, negu kitada, ir tautoms aižėti: atskilusios jos dalys daug greičiau sudilinamos judriame civilizacijos verpete, kaip akmenys kokiame lavinoje. O žmonės nuo savo tautos atplyšta daug lengviau ir greičiau, negu skeveldra nuo uolos. Tokios žmogiškos atsaizos tautų keliuose labai greitai suvažinėjamos arba taip aptrinamos, kad jau niekada be plyšio nesulimpa, jei kada ir suseina. Net grįžus į namus, skirtumai palieka. Visai ne iš piktos valios — iš skirtingo nusidilimo.

Nieko tat nuostabaus, jei ir mes nelimpame, kad ir suseiname labai bendram reikalui. Esame juk visokiausių vėtrų metyti ir vėtyti — vieni anksčiau, kiti vėliau. Vienus svetimos įtakos labiau aptrynė, kiti dar paliko, sakytume, mažiau nutašyti, nors svetur prabuvo kelias dešimtis metų.

Pasirodo, ne tiek reikšmingas laikas, kaip pats žmogus. Ana, yra jau vienas kitas, dar nepamišęs galvos svaigulio mariose, kai neseniai plaukė šion šalin, o jau primiršta, jog ne čia yra gimęs. Yra gi čia gimusių, kuriems krikšto metrikose galima būtų drąsiai rašyti: gimęs Lietuvoje. Ak, lieka ir ant viešo kelio tokių kietų akmenų, kur uos suskaldo tikta sprogstamoji medžiaga. Anie gi minkšti žėručiai, kurie tarp pirštų trupa, greitai pavirsta blaškomomis smiltimis. Šiems laikams jie labai parankūs: mašynų amžius siekia sulgynti visus skirtumus, visas tautas ir visas rases — padaryti vieną pilką masę. Ar tai yra gera ir siektina?

Siektina yra proliško visų žmonių ir tautų sutarimo, bet ne pilkumos, kurioje negali išžiūrėti žmogiškojo pavidalo. Žmogus reikšias per savo tautą, ir kai iš jos iškrinta, krinta ir jo vertė žmogiškajai kūrybai. Ji atspindi tautų įvairumą, kuris ir šiam karštui yra davęs tokį gyvą pulsą. Jame plazda milijonai širdžių, priklausančių nebe vienai tautai.

Šiame judriame pulse plazda ir lietuviška širdis. Praėjusios savaitės pabaigoje buvo smagu stebėti, kaip ji New Yorke reikėsi lietuviškai, gyvai atsiliepdama į savo tautos ir šio krašto reikalus. Tai parodė gausūs suvažiavimai. Nevisi jie į šį laikraštį pakliuvo, nes kai kuriuos uždaro durys atitvėrė, bet iš jų sklido vienas aidas: gyvi dar esame ir tokiems ryžtamės palikti. Palikti ir savo tautos labui, ir šios šalies ir visos žmonijos gerui. Kas dar tvirtai laikosi savo tautoje, kaip akmuo, remia pamatus ir visos žmonijos. Po kojomis jis jau nespina, kaip pabirusios smiltys.

MEDŽIO ŠIRDIS

ALBERTS SPRŪDŽA

Gerą valandėlę ji taip stovėjo galva nuleidusi, kol pagaliau metė žvilgsnį į Joną, kurs dirbo galvos nepakeldamas.

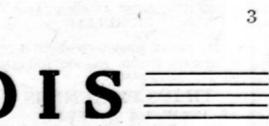
Jo rankos buvo taip pat rudos, kaip ir kirvio kotas — juos saulė vienodai nudėgė. Stovėdamas aukštai ant pastovų jis tašė siją, vien kirvis žypčiojo. Plaukų garbanos tai krito ant kaktos, tai atsokdavo, jam atsitūšiant, kad atsikvėptų prieš naują smūgį.

— Tu ten saulėje kaip bandutė iškepsi, — neiškentė Ona, ilgai jį žiūrėjus. Bet, lūpoms užšivėrus, ji akis nuleido ir vėl žarstė skiedras suimdama jas kojos pirštais ir paspirdama toliau.

— Ar tai tu su liže ateini, kad mane ištrauktum. Man rodo, tu dar kažką kept rengies.

Ona, tikriausiai, nesuprato. Ir aš nesupratau, nesuprato nei Jokūbas.

Jonas tuo tarpu tašė toliau, lyg būtų viską pasakęs ir klausytojai jau būtų seniai pasitraukę. Jokūbas taip pat netu-

ant plaštakos padėjo smarką ir įsmeigė žvilgsnį į pietus.

— Ir aš palypėjęs ant rastų krūvos, pažvelgiau ton pačion pusėn. Laukai žaliavo šviežiu žalumumu. Pakalnėj matėsi kaimyninis kaimas, už jo driekėsi mėlyna miškų juosta.

Man rodėsi, Jonas dar toliau mato, nei aš. Už laukų ir miškų turėjo būti kitoks gyvenimas ir žmonės. Kad aš galėčiau prasiveržti pro mėlyną miškų juostą!

Jonas, žiūrėjo ir žiūrėjo. Kiti taip negalėjo būti: jis matė kažką gražaus, nepaprasto.

— Kodėl jis ten žiūri? — klausiau prišlinkęs prie Jokūbo.

— Jį ten širdis traukia, sūnau, — pasakė Jokūbas ir tęsė darbą — jis nemėgo daug kalbėti.

— Ir mano širdį ten traukė, nes aš norėjau žinoti, kas yra už tu kalnų ir miškų. Aš tariasiu Joną supratęs.

Tik trečią dieną Purenų Ona mums gražino liže, dar šiltą, ir kvepiančią, nes ji buvo tik ką pyragus iš krosnies išėmus. Apie duonos kepimą ji nieko neužsiminė, nes mes kaip ir žinojom, — juk tądien kaminas rūko.

Ji buvo drauge atsinešus ir bandelę, kurią lauzė ir po gabalą mums su motina padalino. Pyragas buvo iš kvietinių miltų. Jame buvo lašinių spirgus, ir kai aš savo dalį rankoje laikiau, taukai varvėjo per pirštus.

Pyragas buvo skanus. Mes tokio dar nebuvo valgę.

— Tu jį būsi piene ir kiaušiniuose minkūsi — pastebėjo motina, — tirpsta burnoje, kaip medus.

Ona nesakė nei taip, nei ne. Ji tik šypsojosi ir davė suprasti, jog kepti sugeba, kuo mes dabar ir patys galime įsitikinti.

Pusė pyrago dar jai rankose liko. Tą ji laikė baltam ryšulėly taip abejingai, lyg nežinotų, kur dėti.

Pagalai pasakė: — Norėčiau duoti ir daili-dėms paragauti.

Svelnus raudonumas pasirodė jos skruostuose.

— Duok! — pritarė motina, — tepamato, kaip mūsų krašte keptami pyragai, kad parėje namo galėtū saviškiams papasakoti.

Ona nuėjo prie statybos. Jokūbas buvo nuo pastovų nulipęs, ir Ona jam pirmajam padavė.

— Paragauk mano kepinio, — sakė ji.

— Dėkui, dėkui! Koks baltas ir minkštas! Jonai, ar nelipisi žemėn? — šaukė Jokūbas, pakėlęs galvą ir pridengęs ranka akis, kad jas nuo saulės apsaugotų.

— Neturiu laiko! — viršų atsiliepė kirvio smūgis.

Ona turėjo laiko. Ji patogiai atsėdėjo ant rasto, pyragą pasidėjus ant kelių. Aš žiūrėjau į jos juodas akis ir nežinojau, ar ji pati man taip labai patiko,

ar tai, ką ji turėjo ant kelių. Šiaip ar taip, ji tądien buvo natūralesnė, nei prieš tris dienas. Man rodėsi, kad šviesa ir kvapas ją supo, kad pasaulis buvo po jos kojom.

Prieš ją tupėjo katinas, žiūrėjo į ją, galvą pakreipęs, ir man baisiai norėjo atsistėti šalia jo ant skiedrų ir kvėpuoti tuo kvapu, kuris Oną supo.

— Ot puikus valgis, — gyrė Jokūbas, glostydamas barzdą.

— Jonai, tu žinotum, kas tai per skanėstas, iš dangaus nusi-leistum, ne tik nuo tų mažų pastovų.

Vietoj atsako zvimbė skiedros ir dribo į abi sienos puses.

Aš norėjau Onai pasiūlyti galis Jonui bandelę užnešti. Bet, kai rengdamasis atverti lūpas, pažvelgiau į ją labiau atsėdėjęs, turėjau išsižadėti sumanymo. Nesuprantu, kas darė mano širdyje. Žinau, kad joje brendo užuojauta, ir melavau:

— Joneli, — šaukiau, — tėvas iliepė tau nusileisti ir nu-eiti pas jį daržinėn. Jis nori tau kažką pasakyti.

Ir tai nepadėjo. Jonas buvo nesukalbamas. Jokūbas, savo dalį suvalgęs, dar kartą padėjo. Aš savąją jau seniai buvau praręs, bet dar kartą padėkojau ir pridėjau pilną seilių burna, jog pyragas buvęs be galo skanus ir, kad tokio mano motina niekuomet nėra kepusi.

— Ir tai nepadėjo. Ona mano padėkos nesuprato.

Istorinės iškilmės New Yorke

Lapkričio 18 dieną Amerikos lietuvių gyvenimą įsirašė kaip istorinį dieną. Tą dieną JAV Lietuvių Bendruomenė iškilmingu aktu pradėjo savo veiklą.

Jau senokai Laikinojo Organizacinio Komiteto buvo sudarytas šventei rengti komitetas, kuriam pirmininkavo kun. V. Dabušis ir jį kurį jėgą V. Alksnis, V. Gervickas, Oslapas, J. Ginkus, Briedis, P. Vainauskas ir S. Urbonas. Ju dideliu rūpesčiu ir pastangomis buvo suorganizuotos šios iškilmės.

Šventė prasidėjo 11 val. iškilmingomis pamaldomis. Apieškimui parapijos bažnyčioje. Mišias laikė J. E. vysk. V. Brizgys, pamokslą pasakė Pranciškonų provinciolas T. J. Vaškys.

2 val. po pietų New Yorke, Statler viesbutyje įvyko iškilmingas aktas. Ant tribūnos stalo buvo ištiestas rankšluostis, kuriame buvo išaustas visas Lietuvos himnas, aukščiausiai kabėjo vyčiai, papuoštais trispalviais kaspirais, o senuose stovėjo Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Už jų grupavosi jaunietinis choras, kurį sudarė New Yorke, ir New Jersey chorai. Didžiulė viesbutio salė prisirinko pilnutėlė. Čia matėi ir senuosius ir naujuosius lietuvius, matėi svečių ne tik iš artimų apylinkių, bet ir iš tolimų vietų.

Iškilmų aktą pradėjo šventės komiteto pirmininkas kun. V. Dabušis. Suziedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, buvo pakviestas darbo prezidentas K. Zalkauskas ir Chase.

Pirmasis kalbėjo Laikin. Organ. Komiteto atstovas A. Saulaitis, apibūdindamas L. Bendruomenės kelius ir sveikindamas jos iškilimus. Po to kalbos jungtinis choras, diriguojamas muziko J. Žilevičiaus, pagiedojė "Marija, Marija".

Ilgesnėje savo kalboje Vilko atstovas prof. J. Kaminskis nušvietė Lietuvių Bendruomenės organizavimą visame pasaulyje ir iškėlė lietuviškos išlaikymo ir fondų laisvės kovai telkimo svarbą. Kartu jis padavė ir Vilko sveikinimus bei linkėjimus kuo geriausiai klestėti Lietuvių Bendruomenei JAV.

Jungtinis choras, diriguojamas P. Sako, padainavo "Pa-

buskim iš miego". Ši daina tarytum simbolizavo nūdienį lietuvių gyvenimą ir kvietė visus pabusti, visus pakilti sakalais ir skristi į saulę, į laisvą Lietuvą.

Tūkstantis devyni šimtai penkiasdešimt pirmaisiais nuo Kristaus gimimo, septyni šimtaisiais nuo Lietuvos krikšto, šimtas septyniasdešimt šeštaisiais nuo Jungtinių Amerikos Valstybių Nepriklausomybės gyvavimo, trisdešimt ketvirtaisiais nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo, dvyliktaisiais Lietuvos okupacijos ir vienuoliktaisiais lietuvių tautos genocido metais

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai, džiaugdamiesi žmoniškų ir laisvų gyvenimu šiame krašte ir, kaip lietuviai ir lietuvių amerikiečiai, norėdami

a) aktingai dalyvauti Jungtinių Amerikos Valstybių gyvenime ir įsijungti į kovą prieš tarptautinį komunizmą, b) veikliai prie to gyvenimo prisidėti savo kultūrinėmis ir tautinėmis savybėmis bei lietuviškaisiais papročiais, c) bičiuliškai palaikyti giminingumo simpatijas su lietuviomis už Jungtinių Amerikos Valstybių ribų ir d) pareigingai remti Lietuvos laisvinimo kovą ir lietuvių tautos gelbėjimo pastangas, puoširdžiai išreiškia savo tautinį solidarumą Jungtinių Amerikos Valstybių LIETUVIŲ BENDRUOMENEJE.

1951 metų lapkričio mėnesio 18 dieną, New York, N. Y.

SVEIKINA RYZTINGĄ ŽINGSNĮ

Šį iškilmingą momentą palydėjo giesmė "Lietuviai esame mes gimę".

Sveikinimo kalbas pasakė visai eilė žymių žmonių, kurie patys pirmieji ir pasirašė Bendruomenės aktą. Lietuvos Mi-

Po griausmingos dainos gražiai pasipuodūsiai tautiniais drabužiais Amerikos lietuvių Matulionytė perskaitė šį iškilmingą aktą:

Iškilmų dalyviai pasirašo JAV Lietuvių Bendruomenės aktą. Nuotrauka Don Sulaičio

atkariauti Lietuvai ir tuos, kurie jau nebekalba lietuviškai, ir susirasti Lietuvai kuo daugiau draugų iš mums prijaučiančių sluoksnių.

Balfo pirmininkas kan. J. Končius džiaugėsi Bendruomenės įkūrimu ir skatino dar labiau bendrauti su viso pasaulio lietuviomis ir visus gelbėti iš vargo.

V. Sidzikauskas sveikino Laisvosios Europos komiteto Lietuvių Patariamiosios Grupės vardu. Trumpai nusakęs tautos vargus istorijos eigoje, jis iškėlė mūsų organizuotumą.

J. E. vysk. V. Brizgys sveikina JAV lietuvių užsimojimą sukurti tvirtą ir organizuotą savo tautinę bendruomenę. Nuotrauka Don Sulaičio

Lituanistikos Instituto varūnė sveikino A. Bendorius, kartu pranešdamas apie naujai įkurto instituto darbą bei jo planus. Raštu sveikino Profesorius Sąjungos, L. Vyciai, ir Mokytojų Suvažiavimas.

Baigiant sveikinimus, paskutinioju kalbėjo J. E. vysk. V. Brizgys. Jis savo kalboje pabrėžė, kad bendruomenė sujungs seniau ir dabar atvykusius lietuvius darniam darbu.

Prof. J. Balkūnas, Laikinojo Organ. Komiteto pirmininkas, dėkodamas visiems prisidėjusiems prie šventės suorganizavimo, kartu kvietė visus pasilikti ištikimais ir veikliais savo tautos nariais.

Pertraukos metu visi šventės dalyviai pasirašė įkūrimo aktą. Tą pačią progą buvo padaryta ir rinkliava. Surinkta 785,85 dol.

Po pertraukos trumpa sveikinimo žodį tarė Genocido konvencijos autorius prof. Lemkin.

Koncertinėje dalyje S'asys Pilka padeklamavo: Lietuvos keleliai ir B. Brazdžionis "Teamentą". Operos solistė V. Jonuškaitė, akompanuojant A. Mrozinskiui, padainavo įspūdingas tris dainas.

Iškilmingas aktas baigtas jungtinio choro daina "Kur bėga Šešupė". Choriui akompanavo dr. J. Skorulis.

Visos iškilmės buvo nufotografuotos ir nufilmuotos, visos kalbos ir koncertinė dalis "Amerikos Balso" įrašyta į juosteles, kurių ištraukas bus perduotos radijo bangomis į Lietuvą. —pj—

kėlė man marškinėlius ir nelėdo juo man per juosmenį; kaip lentą laidu.

Sumišęs nei iškalbėti, nei ištrukti nepajėgiau. Šamoneje tik suspengė skiedra, lyg vapsa.

— Tu turi medžio širdį, — po valandėlės vainiojau ir bliaudamas lipau žemėn.

6. Visai nelauktai atėjo statybos užbaigtuvės. Kai sąsparos buvo pastatytos, dailydės, kryžiumi sukėlė karteles, iškėlė vainiką.

Ir tik jis aukštai prieš saulę sužaliavo, kaimynai ėmė rinktis apžiūrėti mūsų statinio.

Kai vyrai apžiūrėdami lingavos galvas ir barzdas glostė, mes jautėme, kad peraugom visą sodžiūį ir uždengėm saulę.

Pirmus stiklus mes sumušėm, ir išgėrėm su dailydėmis ant trobos viršaus, ant lentomis permesų sijų. Tėvas padėkojo Jonui ir Jokūbui už darbą, kurį jie visai taip darė, kaip jis pageidavo.

Jie pasibučiavo. Tada nulipom žemėn, išritinome statinė kieman ir pradėjome sąsparų šventę.

Aš vėl buvau apsimovęs kelnėm ir vėl bėgau sodžiūn, visus kviesdamas pas mus. Su Purenį Ona duryse susidūriau ir vos jai kibiro iš rankų neišmušiau.

— Neateisiu, — griežtai pareiškė.

(mukelta į 4 pusl.)

Drausmės ir aktyvumo

IS ALRK FEDERACIJOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO NEW YORKE

Amerikos Lietuvos Romos Katalikų Federacija, apjungianti katalikiškas lietuvių organizacijas ir paskirus asmenis, šiemet mini 45 metų gyvavimo sukaktį. Tačiau jos pradžia siekia jau tolimus laikus, kai Lietuvoje, dar carui valdant, visuomeninės veikimas buvo sunkiai įmanomas, o laisvame Amerikos krašte jis buvo gerokai įsidiūbavęs. Katalikai lietuviai jau turėjo savo gausias organizacijas ir stiprias parapijas. Stigo jiems tikslai bendros vadovybės, kuri į jvairių visuomeninį ir tautinį darbą derintų ir jį dar skatintų. Tam ir buvo įsteigta visus apjungianti ALRK Federacija, kuri savo ruožtu dar tapo nariu bendros visiems Amerikos katalikiškoms organizacijoms — The National Catholic Welfare Conference, plačiau žinomos sutrumpintu NCWC vardu. Ypač ją gerai pažįsta tremtiniai, kurie su tuo ženklu yra pasiekę Amerikos krantus.

Prisiminti tai sukaktį lapkričio 15 d. New York'e buvo sušauktas ALRK Federacijos Tarybos suvažiavimas. Šaukti visos Federacijos kongresą, kaip praėjusiais metais Pittsburg'e, dėl taupumo buvo atsisakyta. Jis įvykis kitais metais, nes tik tai kas antrus metus tęsiasi. Tuo tarpu Tarybos posėdžiai įvyksta kasmet. Vienas iš jų buvo suderintas su 45 metų sukakties prisiminimu. Suvažiavusių šiemet buvo ypač gausu. Posėdyje buvo atstovaujamos didžiosios lietuvių katalikų organizacijos, ALRK Federacijos apygardos, vienuolijos ir katalikiški laikraščiai.

Posėdyje buvo svarstyta lietuvių katalikų organizacijų ir spaudos reikalai. Lietuvių Bendruomenės JAV organizavimas, švietimo klausimai, Lietuvių Kultūros Instituto reikalai, katalikiškos akcijos suintensyvinimas, vedama kova už Lietuvos išlaisvinimą ir k. Šiuos klausimus besvarstant, pabrėžtas reikalingas lietuviams katalikams dar labiau sukrusti, išlyginti pasitaikančius bendrame darbe neklaidumus, leškoti ir siekti glaudesnio sutarimo tarp seniau čia gyvenančių ir naujai atvykusių, stiprinti katalikišką spaudą ir draugijas, dėti visas pastangas lietuvių išlaikyti, kreipti didesnę dėmesį į angliskai kalbančius, bet lietuviškai dar mąstančius; visomis jėgomis remti kovą už Lietuvos laisvę. Šiais klausimais buvo priimtos ir atitinkamos rezolucijos, kaip svarstymų išvados.

1. ALRK Federacijos Tarybos suvažiavimas kviečia naujuosius ateivius gausiau dėtis prie Amerikos lietuvių katalikiškųjų organizacijų ir dar aktyviau įsijungti į jų darbą; ypatingai skatinamas jaunimas daugiau įsijungti į lietuvišką ir katalikišką veikimą;

b) ALRK Federacijos Centro Valdybos prašoma paruošti projektą ir numatyti priemones bei būdus, kaip sėkmingiau galima būtų prieti prie angliskai kalbančio mūsų jaunimo ir jame išlaikyti bent lietuvišką dvasią;

c) lietuvių išlaikymo pastangos turi apimti visą Amerikos lietuvių visuomenę, tiek

seniau čia atvykusius, tiek ir naujai atsikėlusius.

2. ALRK Federacijos Taryba pritaria JAV Lietuvių Bendruomenės organizavimui ir ragina visą Amerikos lietuvių katalikiškąją visuomenę aktingai įsijungti į jos organizavimą ir darbus.

3.

ALRK Federacijos Taryba prašo visas katalikiškas organizacijas ir visus lietuvius katalikus ir toliau su tokiu pat uolumu remti Balfą, kad būtų galima suteikti pagalbą lietuviams ligoniams, seneliams, našlėms, su mažais vaikais ir paliegtiems asmenims, kurių dar liks Europoje apie 5000 lietuvių, pasibaigus tarptautinei globali ir tremtinių emigracijai; tautiečiams teikiama parama neturi pasibaigti, kol jie jos reikalingi, o mes išgalime padėti.

4.

a) ALRK Taryba prašo L. Šimutį, Centro Valdybos sekretorių, greitu laiku sukviesti lietuvių katalikų švietimo įstaigų ir darbuotojų pasitarimą Chicagoje ir ten sudaryti pedagoginę tarybą, kuri imtųsi vykdyti Pittsburg'o kongrese 1951 m. nutarimus.

b) Lietuvių Kultūros Instituto prašomas artimiausiu laiku imtis iniciatyvos ir organizuoti išleidimą bent trijų mokykloms vadovėlių: lietuviško katekizmo, lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos.

5.

a) A. L. R. K. Federacijos Taryba, didžiai įvertindama katalikišką spaudos reikšmę, skelbia spaudos platinimo vąžų nuo š. m. gruodžio 1 d. iki 1952 m. vasario 29 d. Prašoma visos katalikiškos organizacijos ir visi lietuviai katalikai atkreipti ypatingą dėmesį savo spaudai, ją paremti, užsisakyti ir platinti. Talaiki kiekvienas savo pareigą skaityti ir remti aiškiai katalikiškus mūsų laikraščius, kaip "Aidus", "Atėitį", "Draugą", "Darbininką", "Lietuvių Dienas", "Eglutę", "Garšą", "Laiškus Lietuviams", "Šv. Pr. Varpelį", "Kristaus Karaliaus Laivą", "The Marian", "Vytį", "Zvaigždę", "Moterų Dirvą".

b) ALRK Federacijos Taryba sveikina tėvų pranciškonių pastangas, apjungusias tris mūsų lokalinius laikraščius, ko lietuvių katalikai jau seniai siekė tikslu turėti sustiprintą vieną jungtinį laikraštį; Taryba džiaugiasi jų vietoje dabar

MATOTE, KAM REIKALINGAS JESU KRAUJO LAAS. KREIPKITES DAR ŠIANDIEN Į RAUDONAJI KRYŽIU (RED CROSS) IR PAAUKOKITE KRAUJO KARIŲ GYVYBEI GELBĖTI TAI JOS GALITE ATLIKTI SAVO GYVENAMOJE VIETOJE.

Brooklyne leidžiamu du kartu į savaitę "Darbininku" ir kviečia katalikiškąją visuomenę jį skaityti, platinti ir remti;

c) Taryba reikiama pasitenkinimą ir padėką tėvams mairijonams už jų pastangas prieiti prie jaunimo su "The Marian" žurnalu, kuris prašomas visų palaikyti ir dar plačiau skleistis tarp nemokančio lietuviškai jaunimo;

d) ALRK Federacijos Taryba džiaugiasi Kultūros Instituto leidžiamą vaikams "Eglutę", kurią prašo visų tėvų užsakyti savo vaikams ir paremti o mokytojų seselių ir mokyklų vedėjų padėti ją platinti, nes tai yra ypatingai svarbus reikalas mūsų vaikų lietuviškumui išlaikyti ir nukreipti nuo netikusios lektūros; Instituto vadovybė prašoma iš savo pusės suaktyvinti "Eglutės" propagandą spaudoje ir sustiprinti administraciją;

e) ALRK Federacijos Taryba pareiškia džiaugsmo, kad žurnalas "Aidai" jau dveji metai sėkmingai eina Amerikoje ir ragina visus lietuvius skaityti ir remti šį lietuvišką kultūros žurnalą.

6.

a) ALRK Tarybos suvažiavimas, turėdamas galvojė, kad Lietuvos laisvinimo darbo sėkmingumui privalomas visų lietuviškųjų institucijų glaudus

bendradarbiavimas, sveikina Vliko pastangas nustatyti pastoviai bendradarbiavimo organizacijai su veikiančiais Lietuvos diplomatiniais atstovais, kurie, kad ir nesijausdami Vlikiu subordinuoti, esamose sąlygose savo misijai sėkmingai vykdyti privalo organizuotis tautos atstovybė, kokia yra Vilkas, atžarnos ir pasitikėjimo, lygiai kaip ir Vlikas privalo savo žyglams atitinkamą pasiuntinių talkos.

b) Taryba nepritaria vadistiniams p. St. Lozoraičio kėslams nutvertinti Vliką ir neteisėtai titulais savintis funkcijas, kurios teisėtai tegali priklausyti iš Tautos kilusiai Lietuvos vyriausybei.

c) Taryba reikiama pritarimą Alto pirmininko p. L. Šimučio ir sekretoriaus Dr. P. Grigaičio tuo reikalu padarytiems žyglams ir reikiama apgalvestavimą dėl kai kurios spaudos su tuo pradetu užgaulingu jų asmens puolimu.

d) Taryba sveikina Vliką, pasižada visomis jėgomis bendradarbiauti Vliko pastangoms išlaisvinti visiems mums brangią Tėvų žemę.

Sveikinimas taip pat pasijustas ministeriui Pr. Zadeikiui: "Taryba sveikina Tamstą, kaip nepriklausomos Lietuvos atstovą šiame krašte, džiaugiasi Tamstos ligiolinėmis pastangomis brangiosios Tėvų žemės laisvei atgauti ir linki Tamstai vieningai su Vliku ir toliau energingai ginti Lietuvos reikalus."

Suvažiavimas praėjo darbingoje nuotaikoje. Išsiskirstant buvo dar kartą prisiminti J. E. Vysk. V. Brizgio suvažiavimo pradžioje pasakyti žodžiai:

"lietuviams katalikams reikia daugiau drausmingumo ir aktyvumo." Išreikšta viltis, kad tie žodžiai pasieks visus Amerikos lietuvių katalikus ir kai kitais metais susirinks ALRK Federacijos kongresas, kuris nutarta šaukti rugsėjo mėn., bus jau daug kas padaryta, ką dabar Taryba yra svarsčius. B.

Baltimore, Md.

Baltimore's arkivyskupijos oficiozas "The Catholic Review" lapkričio 2 d. laidoje yra paskelbęs visos arkivyskupijos parapijų aukas misijoms remti užsienyje. Baltimore'lietuvių šv. Alfonso parapija, kur klebonauja kun. dr. A. Mendelis, perleistas metais misijų reikalams yra davusi \$35,221.18. Iš jų pagrindiniam fondui — \$2,257.32, pažymietiems misijų tikslams — \$31,668.86, šv. mišų intencijoms \$21,295.00. Po to eina šv. Ignaco parapija, kuri paaukojo \$7,523.39. Viso misijų reikalams surinkta \$185,676.27.

Čia reikia pažymėti, kad Baltimore's arkivyskupija yra pirmoji vyskupija JA Valstybėse.

DE MESIO
Jeigu Jums reikalingi
BALDAI
TELEVIZIJOS APARATAI
DULKIŲ SIURBLIAI
SALDYTUVAI
kiti namų apyvokos daiktai...
Kreipkitės tuojau pas šiu reikmenų prekybos atstovą:
VILIJUS PITKUNIGIS
73 W. 104 St., N.Y.C.
Riverside 9-9164

Jis atstovauja geriausias New Yorko baldų gamybos, šaudytuvų (refrigerator), dulkių siurbių, televizijos imones.
Pirkdami per jį gaunate didesnę nuolaidą negu kitur ir palankiausias išsimekėjimo sąlygas.

Bažnyčia ir pasaulis

• Kun. J. Paškauskas, šv. M. Marijos gimimo parapijos klebonas Chicagoje, ruošiasi statyti naują parapijos bažnyčią. Statybos planai skubiai ruošiami, greit prasidės ir statyba.

• Komunistų antireliginė propaganda Lenkijoje paskutiniu laiku apkaltino lenkų vyskupų ir kunigų "priešvalstybine veikla." Ta "veikla" pasireiškus tuo, kad kunigai draudė tėvams leisti vaikus į ateistines mokyklas. Komunistų laikraščiai skelbia pavardes kunigų, kurie išdrįsta tai kalbėti, ir grasina bausmėmis.

• Vėliausia statistika rodo, kad visame pasaulyje šiuo metu yra 378,000 kat. kunigų, kurių 28,000 dirba misijose.

• Quebeco arkiv. Maurice Roy, Kanados kariuomenės ordinaras, aplankęs Kanados dalinius, kovojančius Korėjoje, ir susipažinęs su Kat. Bažnyčios padėtimi Toluosuose Rytuose pareiškė, kad retai yra žinomas toks didelis heroizmas misjonierių ir seselių, o lygiai ir tikinčiųjų tarpe, kaip Kinijoje, kurie šiandien neša baisią persekiojimo naštą.

• Kardinalas Spellmanas, New Yorko arkivyskupas, gavo iš gen. Van Fleet padėkos laika, kuriame generolas džiaugiasi vienuolių seselių pasiaukojimu, kurių 600 davė savo kraujo Korėjoje sužeistiesiems kariams, nežūreduomas tikėjimo, tautybės bei rasės skirtumo.

• Vėl areštuoti trys Kinijos vyskupai misjonieriai. Visi trys naujai areštuoti vyskupai yra Pranciškonių ordino misjonieriai. Du italai ir vienas vokiečių kilmės. Iki šiol Kinijoje komunistai jau areštavo 20 vyskupų. Šeši laikomi namų arešte, o devyni išvaryti iš krašto.

Brockton, Mass.

Liet. kariuomenės šventės minėjimą rengia Brocktono tremtiniai lapkričio 23 d. 7.45 val. vak. šv. Roko lietuvių parapijoje. Minėjimu norima pagerbti ir prisiminti 1918-20 metų kovotojus už Lietuvos laisvę, o taip pat išreikšti pagarbą šių dienų Lietuvos partizanui vedančiam Žūt būtinę kovą už tėvų žemę ir tikėjimą.

Programoje numatoma savanorių - kūrėjų, gyvenančių Brocktone, žodis, paskaita ir koncertinė dalis.

Kariuomenės šventės proga lapkričio 25 d. 10 val. šv. Roko lietuvių parapijos bažnyčioje bus atlaikytos šv. mišios už žuvusius ir žūstančius už Lietuvos laisvę.

Brocktoniečiai, pagerbkime savo tautos karžygius, dalyvaudami pamaldose ir minėjime.

MEDŽIO ŠIRDIS

(Atkelta iš 3 psl.)
— Bet tada tu niekad Jono nematysi.
— Aš jo nenoriu matyti.
Ji su manim kalbėjo, kaip su suaugusiu.
— Ir man bus liūdna skirtis su dailydėmis, — sakiau, — paliks tuščias kiemas ir visa sodyba.
— Nekalbėk, — sušuko ir užtrenkė duris.
Aš stovėjau prie slenkščio nuleidęs galvą ir nežinojau, ką daryti. Paskui apsisukau ir nuėjau pas kaimynus. Bet daugiau nebebėgau kaip karaliaus pasiuntinys. Ne, aš ečiau, iš lėto, lyg vilkčiui sunkią liūdėsio naštą.
Kai grįžau iš paskutinių sodžiaus namų, mūsų kieme jau virė gyvenimas, skambėjo linksmi skardūs balsai. Ir nors vėl buvo geriamas alus, nors Lieknų Petras tampė armonika, nebebuvo taip, kaip vainiko šventėje. Tiesa, ir šokta, ir dainuota, bet vis nebuvo taip, kaip tasyk ir gana.
Purenį Ona neatėjo.
Vyrai pasigėdėjo pas ją, bet vėl greit grįžo... vieni.
— Jos negalima prikalbėti, — teisinosi.
Taip, ji neatėis — galvoju.
— Mes šiandien šoksime polką! — sušuko Jonas, pašokdamas nuo stalo ir dingdamas tamsioj.
Sekdamas jo didelius žingsnius, jutau, kad man nuo nugaros kažkas nusirito. Man lengva pasidare. Nežinau, dėl ko pašokau aukščiau ir suplojau delnais. Prieš mano akis lyg migla prasiskleidė, ir aš pamaciau, kad kieme buvo linksma, daug linksmiau nei tada, kai buvo užtiestas pirmas vainikas.
Jonas ilgokai užtruko. Bet pagaliau grįžo. Ir Ona buvo kartu.
— Ji polką šoks, — rėkiau ir tempiu vyrus iš kiemo vidurio į pakraščius.
Ir šv. šoko. Taip Jonas nebuvo šokęs, kaip tą vakarą, taip, greičiausiai, joks žmogus nėra šokęs.
Jie sukosi greičiau nei vie-

"DARBININKAS" VIS PLAČIAU SKAITOMAS

"Darbininkas", paskutiniu metu pagerėjęs savo turiniu bei išorine išvaizda ir duodąs daug žinių iš visos Amerikos lietuvių kolonijų, visos Amerikos lietuvių yra mieliai skaitomas ir laukiamas. Ypatingai visi džiaugiasi, kad laikraštis laiku ateina. Nenuosabu, kad ir "Darbininko" skaitytojų skaičius žyrai auga. Dabar daug kas atnaujiną prenumeratą visiems 1952 metams, o vienas brocktonietis A. Norkus neseniai parėmė laikraštį 100 dolerių auka.

Bet yra Bostone ir nepatenkintųjų "Darbininku". Tai ta grupelė žmonių, kurie jau iš pat pradžių dėjo visas pastangas, kad tėvai pranciškoniai Bostone neįsikurtų ir "Darbininko" čia neleistų. Dabar jie varo priešišką "Darbininkui" akciją, visomis progomis žemes atkalbinėja jo neskaityti, nes greitai laiku bus išleistas patis geriausias Amerikoje vietos laikraštis. Šios akcijos centre yra vienas slapyvardis prisidengęs asmuo, žinomas jau iš Lietuvos ir trem-

ties. Kas dar jo gerai nepažįsta, pasitiki, bet gali skaudžiai apsigilti. Žinoma, tai jų reikalas. Nesuprantama tik elgsena laikurių atsakingų prieš katalikišką visuomenę asmenų, kurie ardo katalikų pastangas Amerikoje turėti stiprių ir įtakingą savitraščių, o ne kelis skurstančius laikraštukus. Kam tai išėma į naudą, aišku. Bet kad tokia elgsena kertama į veidą patiems katalikams, įsitikins greit ir jie patys, jei to dar nemato.

Šiuo atveju dar nekeliami aiškėn pavardžių, kurios eina per žmonių lūpas, bet teks ir jas paminėti, jei piktai bandi apie "Darbininką" gausi ir toliau skleidžiami. Mums gi didelį džiaugsmą ir pasipirtį sudaro tie gausūs laišukai, kurių redakcija nuolat gauna. Visuose reikiama pasitenkinimas "Darbininku", kuris stengiasi iškūti įvairaus išsilavinimo ir uksiėmimo skaitytojamus. Tuo keliu jis eis ir toliau, dar rytingiau kovodamas už visų lietuvių katalikų vienybę.

MARIJA DAUG GALI PAS DIEVĄ!

Jei spaudžia vargas,
graužia rūpestis,
sielojiesi Lietuvos ir
žmonijos nelaime, tai
kreipkis į Mariją.

NEKALTO PRASIDĖJIMO VIENUOLYNE, PUTNAM, CONN.
Išalkoma Novena į

NEKALTAI PRADĖTĄ MERGELĘ MARIJĄ

Novena prasideda lapkričio 29 dieną ir baigiasi gruodžio 8 dieną.

Norėdami įsijungti į šią Noveną, siųskime savo intencijas šiuo adresu:

IMMACULATE CONCEPTION CONVENT R. E. D. 2, Putnam, Conn.

Novenos dalyviais tampa visi, kurie atsiūnia savo intencijas, ir jei gali, nors maža auka paremia šią Lietuvių Kongregaciją.

Budėti, sekti, būti pasiruošus

IŠ ALTO SUVAŽIAVIMO NEW YORKE

Lapkričio 16 ir 17 d. New Yorke įvyko vienuoliktasis Alto suvažiavimas. Jau tiek kello nueita Amerikos lietuvių, kurie 1940 metais sudarė bendrą tarpgrupinę vadovybę Lietuvos reikalams ginti. Prie jos nepriklauso tik Maskvai parsidavusieji, nes kaip tik Maskva buvo kalta, kad Lietuva neteko savo laisvės. Jai atgauti Altas ir dirba. Tai gražiai išreiškė savo sveikinamoje kalboje vysk. V. Brizgys. Jis pabrėžė, kad Altas yra žinomas ne iš reklamos, o iš darbų. Jis suteikia daug paguodos lietuvių tautai, nes čia visi stoja už vieną ir vienas už visus. Net ir Lietuvą išvadavus, Altas turėtų pakilti: ir darbo jam netrūktų ir būtų simboliu mokėjimo rasti bendrus kelius. Ekscelencija perdavė sveikinimus taip pat Kauno metropolitano arkiv. J. Skvireckio ir vysk. V. Podalskio.

Vliko vardu sveikino prof. J. Kaminskas, tik neseniai atvykęs į Jungtines Valstybes tam tikrai misijai. Pirmiausia jis pareiškė savo gilų įsitikinimą, kad Lietuva bus laisva, bet tai laisvei atkovoti visi turi įtempti jėgas. Vlikas džiaugiasi, kad Altas tuo reikalu yra daug padaręs šiame krašte. Dabar ateina pats reikšmingiausias momentas, ir tam reikia būti pasiruošus. Tokį uždavinį dabar turi ir Vlikas. Jis siekia konsoliduoti visas mūsų tautos jėgas. Čia yra nesusipratimų tik su vienu pasituntiniu, kas yra žalinga Lietuvos vadavimui. Vlikas laukia visuomenės paramos ir konsolidacijos. Altas čia gali daug padėti. Taip pat Vlikas reikalingas ir finansinės paramos, kad galėtų sustiprinti kovą už Lietuvos išlaisvinimą. Tėvynėje besiliejus kraujas visus įpareigoja aukotis, kaip kas gali.

Ministeris Vac. Sidzikauskas, sveikins Lietuvos Respublikos Grupės (Free Europe) vardu, pabrėžė, jog dabar yra toks metas, kad reikia budėti, sekti ir būti pasiruošus. Visų lietuvių suglaustos jėgos ir pasiryžimas net mirti už tautos laisvę dabar yra ypač reikalingas. Sveikino dar Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys ir Balfio pirmininkas kan. J. Končius. Po sveikinimų bendrą pranešimą apie Alto atliktus darbus 1951 metais padarė Alto sekretorius Dr. Pijus Grigaitis. Jis nurodė, kad praėjusiais metais darbo labai padaugėjo, bet ir smagiai dirbti, nes dabar jau sulaukiama didelio palankumo ir Vašingtone.

Tai paaikškėjo iš kelių apsilankymų Valstybės Departamente. Daugiausia rūpinasi, kad būtų ratifikuota Genocido konvencija. Paskutiniu laiku čia teko susidurti su bolševikų inspiruotomis pataisomis, kurios buvo norima svarstyti dabar vykstančiame Jungtinių Tautų pilnatinės susirinkime Paryžiuje. Jos būtų surišusios rankas JAV, o palikusios slaptos Sovietų Rusijai. Alto atkreiptas dėmesys rado pritarimą ir vadinamasis "Kodeksas tarptautinių nusikaltimų" buvo išimtas iš Jungtinių Tautų darbotvarkės. Tai yra didelis lietuvių laimėjimas. Altas taip pat rūpinosi Lietuvos sienų problema, kuri gali kiekvieniū metu iškilti; tam sudaryta speciali komisija. Lietuvos vadavimo reikalu nuolat palaikomi artimi ryšiai su Vliku, su Lietuvos pasiuntiniu

niu Vašingtone, su pradėjusia veikti Lietuviškąją Grupę prie Laisvosios Europos Komiteto, kitų kraštų politiniais veiksniais šiame krašte ir kt. Laisvės mobilizacijos vaju davė per 40,000 dolerių. Iš atskirų vietų pirmąją užima Cikaga su Illinois valstybe, o veikiausias pasirodė nedidelis Brocktono miestas, surinkęs 1.522,00 dol. Šį finansinį pranešimą padarė Alto išdėtininkas M. Vaidyla. Pirmasis posėdis buvo labai gausus ir atstovų skaičiumi ir svečių daug prisirinko. Posėdžiui pirmininkavo L. Šimutis.

ANTROJI POSĖDŽIŲ DIENA

Antroji posėdžių diena sutraukė gana daug dalyvių, kurie atsidėję sekė darbo eigą. Patiektoji dienotvarkė buvo tęsiama toliau.

Genocido klausimui kalbėjo A. Devenienė, M. Zujus, dr. P. Grigaitis, V. Sidzikauskas ir kiti. Nutarta surengti genocido konferenciją ar kovo pradžioje ar birželio mėn. per genocido dienas. Į ją bus telkiamos kuo platesnės visuomenės masės. Taip pat numatyta pareikšti padėką visiems, kurie prisidėjo prie Genocido klausimo kėlimo. Prisiminus "Voice of America" lietuviškas transliacijas, numatoma padėkoti Valstybės Departamentui, kad išsklaidė lietuvių prašymą ir dabar radijo bangomis informuoja kovojančią tautą.

Alto santykius su kitų tautų grupėmis plačiau nušvietė dr. P. Grigaitis. Šiuo metu siekiama glaudaus bendradarbiavimo tarp Pabaltijo tautų, planuojama įkurti net bendrą informacijos biurą. Buvo užmegsti ryšiai ir su lenkais, bet dabar jie dėl Vilniaus klausimo nutruko. Taip pat nutrūko ryšiai ir su Rytų Centro Federacija, kuri, pasirodo, turi politinių užmačių. Platesnio bendradarbiavimo siekiama per Lietuvos Patariamąsiosios Grupės prie "Laisvosios Europos" komiteto. Lietuvos sienų klausimą referavo V. Sidzikauskas, trumpai supažindindamas su šio klausimo istorine eiga. Jau baigiamas parengti ir sienų žemėlapis. Didesnių diskusijų susilaukė Alto finansiniai reikalai. Alto išdėtininkas — M. Vaidyla, nušvietęs Alto finansinę padėtį, kvietė visus naujame vajuje sukelti 100.000 dol. Vliko atstovas, prof. J. Kaminskas, Tautos Fondo Valdytojas, supažindino su Vliko finansine padėtimi ir jo kukliomis išlaidomis.

Gyvėnant Lietuvos laisviniu problemai ir su tuo pačiu gaušė jvarioms išlaidoms, svarstyta būdai, kaip geriau sutelkti kuo daugiausia pinigų. Pasisakyta, kad reikia rinkti aukas, apsidėti mokesčiais ir įtraukti kuo daugiausia žmonių.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės įkūrimo proga buvo priimta ilga rezolucija, kurioje nusakoma, kaip L. Bendruomenė susiorganizavo, ir kartu iškeliami jo kultūriniai uždaviniai. Rezolucija priimta vienbalsiai. Tolimesnėse posėdžio valandose svarstyta Informacijos Centro reikalai. Platesnius pranešimus padarė buvęs Informacijos Centro direktorius K. Jurgėla ir M. Kizytė, dabartinė Informacijos Centro direktorė. Plečiant Informacijos Centro veiklą, pasisakyta, kad reikia dar papildyti jį vienu tarnautoju.

Grupių atstovai taip pat pranešė ir apie savo narių pasiekimus Alte. Posėdžių metu buvo atsilankę ministras Pr. Zadeikis, lydimas gen. konsulo J. Budrio. Ministeris pasveikino Alto suvažiavimą, palinkėjo kuo geriausias sekmes naujai kuriamai Lietuvių Bendruomenei.

Svečių tarpe buvo Metropolitan Operos solistas Algirdas Brazys, kurį pasveikino Alto pirminink L. Šimutis, palinkėdamas jam savo menu garsinti Lietuvos vardą. A. Brazys atsakė j jo kalba, pasidžiaugdamas, kad gali kaip lietuvis operoje reikštis ir tuo prisidėti prie bendrų mūsų tautos reikalų.

Alto išreiškė padėką ir ilgamečiams Informacijos Centro direktoriui M. Jurgėlai, kuris dabar perėjo dirbti į "Amerikos Balsą". Į posėdžius atsilankė ir "Amerikos balso" atstovas, kuris padarė pasikalbėjimą su svečiais: vysk. V. Brizgiu, T. J. Vaškiu, pranciškonų provinciolu, ir operos solistu A. Brazium. Į juosteles įrašė ir sveikinimą Lietuvai. Šitame žodyje, kuris bus pasiūstas oro bangomis į tėvynę, šiltai ir jaudinančiais žodžiais išreiškiama pagarba kovojantiems sūnams, kalbama apie Amerikos lietuvių pastangas ir skelbiama, kad Lietuvos išlaisvinimas kās diena artėja. Baigiant konferenciją buvo priimtos svarbiausios klausimais rezolucijos. Konferencija baigta Lietuvos ir Amerikos himnais. Skirstydami visi į savo darbo vietas po plačiąją Ameriką, ryžosi budėti, sekti ir būti pasiruošus kovoje už Lietuvos laisvę. P. S.

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Sekmadienį, lapkričio 18 d., Angelų Karalienės parapijos salėje, Brooklyne, įvyko Rytinių JAV lietuvių mokytojų suvažiavimas.

Tos pačios parapijos bažnyčioje 8 val. suvažiavimo dalyviai išsklausė sv. mišias ir kun. V. Dabušio pamokslą.

Suvažiavimą pradėjo Rytinių JAV lietuvių švietimo atstovas K. Mockus. Suvažiavimui vadovauti pakvietė prof. dr. A. Kučą, Ir. Karalienę ir Br. Kulį, sekretoriauti A. Musteikį. Į mandatų komisiją — J. Kiaunę, A. Jankauskaitę, J. Matulaitienę, T. Dzikienę. Į rezolucijų ir nutarimų komisiją — V. Čiziūną, A. Dimavičių, J. Danusevičių, ses. Feliciją ir P. Naujokaitį.

Žodžių suvažiavimą sveikino J. E. vysk. V. Brizgys, ALTo pirm. L. Šimutis, konsulas A. Simutis, BALFo pirm. prof. kun. dr. J. Končius, L. E. Lietuvių Patariamąsiosios grupės pirm. V. Sidzikauskas, New Yorke Liet. Tremtinių draugijos vardu kun. V. Pikturna ir kt.

Raštu sveikinimus atsiuntė VLIKO pirm. prel. M. Krupavičius, minist. S. Lozoraitis, gen. konsulas V. Gylis, kons. P. Daužvardis, prof. J. Zilevičius ir kt.

Suvažiavime dalyvavo 42 atstovai ir daug svečių. Referatus skaitė B. Kulyš — "Lituanistinio švietimo tikrovė mūsų bendruomenėje" ir J. Danusevičius — "Programų ir vadovėlių klausimas."

Pranešimai iš vietovių davė ligšiolinę lituanistinio švietimo apžvalgą.

Išrinkta švietimo vadovybė. Į ją įėjo — B. Kulyš, A. Bendorius, V. Čiziūnas, K. Mockus ir Pr. Naujokaitis. Kandidatais liko J. Kiaunė, dr. A. Kučas, Rauginė ir A. Dimavičius.

Kad ir nedaug laiko turėjo suvažiavimas, bet buvo apsvaistytas visi aktualieji šių dienų ir šiose sąlygose lituanistinio švietimo reikalai ir priimta visa eilė rezolucijų bei nutarimų.

B. K.

PADEKA

JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinas Organizacinis Komitetas nuoširdžiai dėkoja Lietuvių Bendruomenės šventės, įvykusios lapkričio 18 d. Statler viesbutyje, New Yorke, organizaciniam komitetui už taip sąžiningai atliktą jiems patikėtą darbą ir taip rūpestingai paruoštą bei sklandžiai pravestą šventės programą. Komitetas taip pat dėkoja J. E. vysk. V. Brizgiui už atlaikytas pamaldas ir Tėvui J. Vaškiui, OFM, už pamokslą, o Apreiškimo parapijos klebonui kun. N. Pakalniui už suteiktą prieglaudą bažnyčioje. Visiems New Yorke ir New Jersey lietuvių chorams ir jų vedėjams už dalyvavimą iškilmėse ir bendra giesmės simbolizavimais Liet. Bendruomenės vieningumą. Atskira padėka priklauso dirigentams prof. J. Zilevičiui ir P. Sakui ir akomp. dr. J. Skuruliui ir A. Mrozinskiui, radijo valandelių vedėjams J. Ginkui ir J. Stukui už davimą vietos išpopuliarinti Liet. Bendruomenės idėją oro bangomis, visiems laikraščiams, kurie nepagalvėjo savo skilčių šios šventės idėjai paskleisti lietuvių tarpe, prof. J. Kaminskiui už programinę kalbą. Lygiai taip pat visiems sveikinusiems ir linkėjusiems besikūrianti Liet. Bendruomeni sekėms. Mūsų mieliems menininkams — operos solistei J. Jonuškaitėi ir St. Pilkaui, už gražų apvainikavimą visos programos meniskai išpildytai kūriniais. Nuosirdi padėka priklauso ir visiems dalyviams, kurie savo gausiu atsilankymu ir dosnia auka širdingai parėmė JAV Lie. Bendruomenės organizavimo darbą. Visiems nuoširdus acū.

Prek. J. Balkūnas, JAV Liet. Bendruomenės L. O. K. pirmininkas.

NAUJAS KARYS

Šią savaitę išėjo iš spaudos KARIO žurnalo 13 nr., Lietuvos Kariuomenės šventel paminėti, 8. m. lapkričio mėn. suėjo vieneri metai nuo šio žurnalo atgaivinimo JAV-se. Naujasis numeris yra puošnus ir turingas. Žurnalas gaunamas GABJOJ, 340 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Visi įsigysime šį istorinį žurnalą — 13 nr. — Visi skaitysimė KARĮ 1952 metais!

• Vladas Jakovlevas, gyv. Švedijoje, Rosenbergas, Gatau 6, Huskvarna, 42 metų amžiaus, lietuvis, R. kat., suveikęs, kilęs nuo Panevėžio, prašo garantijų. Kelionę galėsiąs apsimokėti pats ir net atlyginti išlaidas, jei tokios susidarytu, būrūpinant jam dokumentus.

Laisvės nevertas, kas negina jos

Lietuvos kariuomenės šventės (XI.23) proga

Ilgus amžius mūsų tauta gyveno taikiai, niekieno nežinoma, užsidariusi miškinguose plotuose. Rodės, taikoje ir toliau turėjo slinkti mūsų istorija. Bet 12 amžiuje lietuvių ginklavę Vakarų riteriai buvo žemes pradėjo supti priešai. Į Prūsus atsikėlė kryžiuočiai ir degino lietuviškas sodybas, statė mūrinės piliis. Iš siaurės veržėsi kitas vokiečių ordinas — kalavijuočiai. Šie gerai apsiauskaičiavę, kad lengvai užkariaus mūsų žemes ir įsitvirtins Baltijos jūros pakrantėse.

Tada ir apie mūsų vadus susispietė vyrai, kurie išėjo ginti savo genčių. Net du šimtmečius truko žūbtūtinės kovos su vokiečių ordinu už mūsų tautos egzistenciją. Ir jei ne mūsų ryžtas gintis, vokiečiai būtų užvaldė mūsų žemes, ir mūsų tauta jau būtų seniai nurašyta iš istorijos.

Senasis mūsų karys rado savo išraišką Kęstučio asmenyje. Tai buvo tikras riteris; ne tas, kuris rungiasi turnyruose, pelno garbę, keliaudamas ir kariaudamas svetimoje žemėje. Jis kariavo tik už savo kraštą, iš mūsų širdies. Jis neturi jokiu grobonišku tikslu ir netrokšta tuščios kario garbės. Jis tik myli savo tautą.

Ir tolimesniose mūsų tautos istorijos lapuose randame nuolatinius karus. Kai vakarų priešai sugniužo, kiti pasikėlė rytuose. Ir kiek reikėjo ryžtingumo, kiek pastangų ir genia-

lumo tiek amžių nuolatos kariauti, atlaikyti tirstus totorių, rusų pulkus. Lietuvos kariuomenė buvo lyg pylimas, kuris sulaukė rytų barbarus ir gynė Europą.

Bet šimtmečiais trukus kova pareikalavo pačių brangiausių tautos jėgų. Visi valstybės ištekliai ir geriausi vyrai buvo paaukoti karui, kad apgintų savo valstybę. Tuo pačiu metu kitos tautos jau savaimingai reikėsi moksle ir mene ir kūrė dideles vertybes. Jau tobulėjo literatūra, vystėsi kalbos. Ir šia prasme beveik visų mūsų vėlesnių laikų valstybės vyrai figūros pasidarė tragiškos. Jie plėšo savo togas sėmes, nuolat kariauja, gindami valstybę, bet savo namuose neapgina lietuvių kalbos, — jie šnekasi lenkiškai.

18 a. gale okupavus rusams, mūsų tauta atsidūrė prie iškastos duobės. Nemokyta, neraštinga, be savo švietimo tauta turėjo atsidūrė prie rusams, kurie sumanė Lietuvos vardą ištrinti iš žemėlapiu. Sutelkę visą pragarišką galybę, valstybės aparatą, pinigus, uždraudė net spaudą, bet lietuviu neįveikė, nes jis buvo doras ir gilias religingas. Jis išsaugojo lietuvišką žodį ir jį atidavė pirmiesiems švietuoliams, kilusiems iš liaudies. Tada atėjo "Aušra", ir tauta kėlėsi. Kas metalo brendo jos sąmonė.

Kai baigėsi pirmasis Pasaulinis karas, kai iš visų pusių

veržėsi priešai, vėl išėjo mūsų laukų artovėliai ginti gimtosios žemės. Net moksleiviai paliko mokyklos suolus ir visi jungėsi į mūsų kariuomenę. Jie ėjo ginti ne tik lietuviškųjų žemių, bet ir lietuvių kalbos, papročių. Negausūs jų būriai ėjo į mūšį prieš didelius priešus ir laimėjo, nes lietuvių karių dvasia buvo galingesnė už priešus. Ir tik su ginklu ir kraujo auka buvo sukurta mūsų nepriklausomybė, kuri suteikė mūsų tautai visas galimybes veržtis į kūrybą.

Šiandien minėdami kariuomenės šventę ir nusilenkdami prieš visus žuvusius už Lietuvą karius, mes tikime Apvaizda, kuri tiek metų mus išvedė iš didelių pavojų, ir nepamirštame, kad ir dabar reikia būti pasiruošusiems ir budėti. Tėvynė laukia išvaduojama. O koikiom priemonėm priešas bus sunaikintas ir pavergtos tautos išlaisvintos, šiandien niekas dar negalį pasakyti. Lygiai turi būti pasiruošta ginklo kovai, kaip ir bet kuriai kitai.

Laukimo metas — mūsų pasirėngimo metas didėlėm grūntynėm. Jau ir dabar žūva ir dar žūs daugelis mūsų brolių, jau ir dabar nuolatos vyksta kova už lietuvišką žodį, už lietuvišką širdį ir žemę. Visi mes kariai, visi savų dienų kariai. Ir junkimės visom savo pajėgom į didį mūsų, kurio pergale išskleis trispalvę laisvės vėliavą Gedimino kalnė. A. D.

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNO IR SPAUSTUVĖS 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS I V Y K S Gruodžio-Dec. 9 d., sekmadienį, 1951 m. 11 val. — iškilmingos Mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. 3 val. p. p. — vienuolyno ir spaustuvės pašventinimo iškilmės 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 5 val. p. p. — bankietas su programa Apreiškimo parapijos salėje, North 5th & Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y. Meninėje programoje: Operos solistė Felicija Pupenaitė-Vasilaiuskienė ir Apreiškimo parapijos choras. MALONIAI KVICIAMI VISI DALYVAUTI PAŠVENTINIMO IŠKILMĖSE IR BANKIETE. Bilietus galima gauti Pranciškonų vienuolyne ir "Darbininke", 680 Bushwick Ave., visose Brooklyn, New-Yorko ir Maspetho lietuvių parapijų klebonijose ir pas platintojus.

TARP AMERIKOS LIETUVIU

PITTSBURGH, PA.

Ruoškimės BALFo bankietui

Praeitą ketvirtadienį Lietuvių Piliesių svetainėje įvyko Pittsburgho BALFo skyriaus susirinkimas, kuris galutinai nutarė ruošti didžiulį bankietį gruodžio 1 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Jame svarbiausią kalbą pasakys vysk. V. Brizgys. Po vaišių meninė programa, o taip pat ir šokiai. Visas bankietis pelnas skiriamas Vokietijoje ir kitur esantiems lietuviams tremtiniams remti. Bilietų, kurių kaina 2.50 dol., iš anksto galima gauti pas BALFo narius.

Pittsburghietis apie Lietuvos atstatymą. Pastarajame Kalifornijoje leidžiamą "Lietuvių Dienų" numerįje įdomų straipsnį skaitytojams pateikia pittsburghietis inž. Antanas Mažeika, kuris rašo apie Lietuvos atstatymą. Inž. Ant. Mažeika yra plačiai Amerikos lietuvių sluosniuose žinomas kultūrininkas, visuomenininkas ir katalikiškųjų organizacijų vadovas.

Pasibaigė rūbų vėjus. Lapkričio 18 d. pasibaigė Pittsburgho BALFo skyriaus vestas rūbų vėjus. Rūbų suaukšta nemažai. Daviniai bus paskelbti vėliau.

Choro repeticija. Praeitą ketvirtadienį šv. Kazimiero salėje įvyko pirmoji muz. Zenono Nomeikos vadovaujama choro repeticija. Susirinko nemažos būrys dainų mėgstančių jaunimo. Choro vadovas, kuris taip nuoširdžiai rūpinas choro reikalais, prašo viso lietuviškojo jaunimo paramos, kad choras tinkamai galėtų atstovauti Pittsburgho lietuviško dainos pasauliui.

Grįžo iš Ilgoninės. Elena Girdienė, kun. J. Girdžio, Pittsburgho vyčių dvasios vado motina, po trijų mėnesių gydymosi Ilgoninėje jau grįžo namo ir greitai sveiksta. Ji buvo sužeista automobilio katastrofoje.

40 val. atlydai. Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje įvyks lapkričio 7, 28, 29 d.d. Kiekvieną dieną po 9 val. šv. mišių ir 7.15 val. vakare specialius pamokslus sakys vysk. V. Brizgys. Visi parapijiečiai ir apskritai katalikai jau iš anksto kviečiami atlyduose kuo gausiau dalyvauti.

Lietuviškos kalėdinės atviretės jau galima gauti. Tuo reikalu rūpinasi Lietuvių Katalikių radijo programos vadovybė. Visi norintieji jį įsigyti lai atsiunčia 1,15 dol. (už vieną dėžutę) adresu: Lithuanian Catholic Hour, WLOA, Braddock, Pa.

Pittsburgho vyskupas John Dearden ryšium su parapijos 50 metų jubiliejum Homesteado lietuviams atsiuntė nuoširdų sveikinimo laišką, kuriame ganytojas ragina ir toliau puoselėti gražius lietuviškus papročius.

Parėngimas seserų naudai. Sekmadienį, lapkričio 18 d., Seserų Pranciškiečių akademijos salėje įvyko parėngimas, kurio visas pelnas buvo paskirtas naujai statomai vienųolyno koplyčiai finansuoti.

J. Virpša

Waterbury, Conn.

BALFo koncertas

Lapkričio 11 d. įvyko BALFo prakalbos ir koncertas. Vakarą vedėju buvo Dr. M. Colney, koncertinę dalį suruošė muz. A. Aleksis. Gražiai pasirodė jo vedamas vyrų kvartetas. Taip pat gražiai padėklamavo E. Jankauskaitė. Trumpai ir gražiai šio susirinkimo reikšmę apibūdino p. nia A. Devenienė. J. Valaičio kalba buvo labai įdomi. Čia pat jis atsakė į eilę klausimų. Žmonės sudėjo aukų 220 dol. Publika nebuvo gausinaga, bet labai ryžtinga. Nesimaitė tik biznierių ir jaunimo.

BALFo susirinkimai įvyksta kiekvieno mėn. trečiąjį antakdienį 7 val. vak. senos mokyklos patalpose.

BALFui aukėjo Zemaitaitis — 25 dol., P. Vileišis — 15 dol., P. Murauskas, V. Šmulkštys, Šmulkščiai ir Urbšaitis — po 10 dol., J. Valaitis — 5,50, A. Aleksis, Buzvičienė, Gelmubauskas, Kužnickas, A. Kudirka, J. Martynaitis, O. Michaelis, J. Puodžiūnas, V. Petruskevičius, Paluliai, Saulaitis, Senvičius, M. Tomkūnas, V. Vais, Vaitkus ir V. Vitkus — po 5 dol., V. Gaigalaitis — 3,50 dol., A. Kondratas, L. Michaelytė, P. Suopytė, M. Colney — po 3. Čampė, Dielininkaitis, Pr. Eglis, O. Letaitienė, Matulionas, Nevarauskas, Peliulienė, A. Petrauskas, Siodaitytė, S. Urbšaitė, J. Zujus — po 2 dol. Buvo dar daug aukojusių po 1 dol. ir mažiau. Nuosirdžiai a-

ALTo susirinkimas

Lapkričio 13 d. įvyko ALTo eilinis posėdis, kuriame buvo diskutuojami įvairūs aktualūs klausimai, paliestas ir S. Lozoraitis pretenzijas. Per diskusijas paaiškėjo, kad tautininkų funkcionieriai lig tol nežinojo, kad S. Lozoraitis niekur nieko neatstovauja; jis tik dėl asmeninių sumetimų siekia nepagrįstą pretenziją.

B. M.

BRIDGEPORT, CONN.

Pradedame judėti

LRKSA 9 kuopos vadovybė, lapkričio 11 d. suruošė narius ir nenarius viešą paskaitą, tema: infliacija ir kova su ja. Paskaitą skaitė dipl. ekon. Jonas KARYS, kleb. kun. J. Kazlauskui įvedus ir vadovaujant. Prelegentas populiariai išaiškino susirinkusiems, kaip reikia elgtis, kad infliacija nedidėtų ir kaip tikslingiau apsaugoti savo uždirbtą dolerį.

Tokios ir panašios paskaitos būtų naudingos visur. P. B-18

CLEVELAND, OHIO

Mindaugo krikšto 700 metų sukakties minėjimui lapkričio 25 d. intensyviai rengiamasi. Minėjimas lietuvių visuomenei turi kalbėti apie tas dideles pastangas, kurios mūsų tautai turėjo atkelti vartus į Vakarų Europos pasaulį ir kultūrą. Karaliaus vainiko užsidėjimas susitipino Mindaugo padėjį užsieniuose ir viduje. Šituo įvykiu Mindaugas ir jo karalystė buvo išaugstinta ir suljginta su visomis kitomis vidurinių amžių katalikiškomis valstybėmis. Todėl kiekvieno lietuviu pareiga šitame minėjime pačiam dalyvauti ir jo reikšmę ko plačiau kitiems atskleisti. Minėjimo programa: 10 val. pamaldos šv. Jono katedroje, po pamaldų šv. Jono kolegijos salėje akademiškai su menine dalimi.

Lietuvių Vyčių 25 kuopa lapkričio 22 d. (Padėkos diena) lietuvių salėje rengia šokių vakarą. Įėjimas aukojant. Likęs nuo šių aukų pelnas skiriamas BALFui. Pradžią 7:30 val. Gros R. Vaduolio kapela. Veiks bufetas ir kt. Atsilankę ne tik linksmai praleisite laiką, bet padarysite ir gerą darbą — paremsite BALFą, kuris rūpinasi Vokietijoje likusiais tremtiniais, kurių pačių didžiąją dalį dabar sudaro ligoniai ir seneliai.

BALFo rinkliava šiemet pavyko nepaprastai gerai — suaukota daug drabužių, avalynės ir kt. daiktų. Svarbiausia, kad yra daug gerų ir vertingų daiktų. Benamiui ir bepaliumi tremtiniui Vokietijoje jie suteiks daug džiaugsmo ir paguodos. Lietuvių visuomenė pasirodė esanti ir užjaučianti ir dosni.

Pasirodė gerai dabar, šitaip laikykimės ir toliau — nesigailėkime ir pinigų per pigių rinkliava, kuri bus vykdoma netrukus.

Tautinės Sąjungos skyrius susirinkimas įvyko lapkričio 3 d. Išrinkta nauja vadovybė — B. Gaidžiūnas (pirm.), J. Smetona, J. Salasevičius, J. Leimonas ir K. S. Karpis, ir kontrolės komisija — A. Zdanis, S. Nasvytis ir J. Chmieliauskas. Susirinkime buvo svarstytas narių dalyvavimo kitose organizacijose klausimas. Māt, kai kurie vadovaujantys yra nuomonės, kad tautininkų veikla turėtų reikštis tik per pačią sąjungą. Kiti gi mano, kad reikia dalyvauti ir bendrinėse organizacijose, kaip Kultūros Fonde ir p. Klausimas dar nebaigtas svarstyti.

Skyrius nutarė įstoti nariu į organizuojamą Vilties draugiją ir įmokėti 100 dolerių, taip pat paskyrė po 25 dol. Diepholzo gimnazijai Vokietijoje ir džiovininkams tremtiniams.

Korporacijos Neo Lithuanijos dalinys lapkričio 10 d. paminėjo korporacijos 29 metų gyvavimo sukaktį. Šventė buvo pradėta pamaldomis, atlaikytomis naujosios parapijos bažnyčioje, toliau organizuotai lankytas prezidento A. Smetonos, korporacijos garbės nario, karstas ir iškilmingas posėdis bei pietūs įvyko Allertono viešbutyje. Minėjimas buvo uždaro pobūdžio, pasikvietus tik akademikus skautus, tautininkų korporacijų sambūrio narius ir naujai įsisteigusius studentų sąjungos skyriaus atstovus.

F. Mackus, prieš metus atvykęs į Clevelandą, suorganizavo talką Vokietijoje sergančiam inž. K. Drugai, vokiečių koncentracijos stovyklų kaliniui, buvusiam Vliko nariui, sušelpiti. Išsiūta 50 dolerių. Po 10 dol. aukojo korp. Neo Lithuanijos dalinys ir F. Mackus, po 5 dol. J. Smetona, V. Alseika, E. Koncevičienė, po 3 dol. B. Gaidžiūnas, V. Rastenis, A. Vilkaitis, kiti po mažiau.

Ona Legeikiienė, mirusi lapkričio 6 d., buvo palaidota lapkričio 9 d. Paliko 2 sūnus Praną ir Antaną Shrelnes, dukterį Oną Helgeson ir broli Joną Jonaitį, gyv. Wilkes-Barre, Pa.

Naujosios parapijos bazaras didžiausios įtampos pasiekė sekmadienį, lapkričio 10 d.: atsilankė daugiausia žmonių ir buvo padaryta didžiausia apyvarta. Prie to prisidėjo ir klebono kun. J. Angelaičio paraginimas per pamokslą. Bet lankytojai reikė nuomone, kad pasisekimas būtų dar didesnis, jeigu būtų daugiau pinigų bilietų su laimėjimais, ypač kad daugybė vertingų fantų liko neištraukti.

Dr. Ad. Damušis, Ateitininkų Federacijos vadovas, lapkričio 10 d. lankėsi Chicagoje ir dalyvavo ateitininkų 40 metų sukakties minėjime. Minėjimo programa: 10 val. pamaldos šv. Jono katedroje, po pamaldų šv. Jono kolegijos salėje akademiškai su menine dalimi.

A. Bagdanavičius, tarnaujas Jungtinių Amerikos valstybių armijoje ir esąs Vokietijoje, išnaudodamas gautas atostogas, ekskursavo po Šveicariją — lankėsi Lucernoje, Zueriche, Interlakene ir kt. Jis rašo: "Sunku būtų ir nemėginti šun kartą aprašinėti tų minčių ir jausmų, kurie pripildo sielą į mėlyną vandenį, dar mėlynesni dangų ir baltuojančias kalnų viršūnes žvelgiant bei senoviskų, nemainytinų į šiandieninius miestų gatvėmis vaikstant."

Sporto klubo Žaibo vakaras įvyko lapkričio 10 d. lietuvių salėje. Meninę programą atliko solistas V. Bakūnas, akompanuojamas R. Brazaitienės. Pranešėju buvo A. Barzdukas, Atsilankė daug žmonių, daugiausia jaunimo. Pelną gauta apie šimtas dolerių.

A. B. Dainos choras sekmadienį, lapkričio 25 d. rengia meną vakarą naujos parapijos salėje parapijos naudai. Programoje solo, duetai ir kt. Didžiausią programos dalį išpildys choro dainininkai, vadovaujami muz. Pr. Pesio. Po programos šokiai Al. Nemanio orkestrui grojant, turtingas bufetas. Pradžią 5 v. v. Bilietas 75 centai.

OMAHA, NEBR.

Sekminga vakariėnė

Neseniai turėjome sekmingą vakariėnę. Apie 500 žmonių buvo skaniai pavaišinti mūsų geros širdies moterų. Ponia Gražienė, V. Pakenienė ir Zakienė pagamino tas metines vaišes ir daug darbos, kad pasisektų. Panelė Helen Pameditis ir Alfa Mikėnas tvarkė stalus. Beveik išimtinai tremtinės mergaitės patarnavo prie stalų ir visus maloniai pavaišino. Matyti pasiliks gražuos pelno bažnyčiai pagražinti.

Naujos stacijos. Ponia Ona Baska nupirkė naujas stacijas mūsų bažnyčiai savo motinėles Jevos Trainavičienės atminimui. Jos yra pagamintos iš gypso, o pačios figūros yra naturalios spalvos. Stacijos nėra didelės, bet mūsų nedidelei bažnyčiai labai tinka. Gražiai ir natūraliai atrodo. Parapijiečiai yra dėkingi poniai Baskai. Eildamas stacijas ne vienas bus pažadintas karščiau melstis į Kristų.

Vėl nauji namai. Neseniai Jonas Šarka persikraustė į savo naujai nupirktą namą. Taip pat girdėjau, kad Antanas Valys kelsis į tik ką įgytą namą. Gi Barney Miller nupirko namą P. Drukteiniai. Tas namas bus tuščias tik apie Kalėdas. Geriausiai padarė Vytautas Požėla. Jis pats savo rankomis pastatė gražų ir erdvų namą ir jau jame apsigyveno. Aleksandras Pratkelsis žada po trijų savaičių apsigyventi savo tik ką pastatytame name.

Negaliu suskaičiuoti. Pirmiau vis mėginau supažinti lietuvius su naujai atvykusiais žmonėmis mūsų Omahos mieste. Gaila, tuo tarpu negaliu to padaryti. Dabar — taip daug važiuoja, kad sunku net pavarde atminti. Galiu tik tuo pasi-džiaugti kad visi dirba, turi šiek tiek paslaugos ir pradeda prasigventi.

Philadelphijoje yra kariškas sandėlis įvairių medalių ir ženklų, kuriais dekoruojami pasizymėjusieji kariai. Visus sudėjus susidarytų 338 tonai. Viena iš tarnautojų, Rita Ricco, sutarinėja sąrašą.

DETROIT, MICH.

BALFo pirm. kan. Dr. J. B. Končiaus kalba, pasakyta per WFLB radijo stotį

Mieli Detroito Lietuviai! Nepaprastai man džiugu kalbėti į jus, lietuviai, per šią radijo stotį Detroito. Šis miestas yra didžiausias Amerikos pramonės ir automobilių gamybos centras. Malonu, kad seniau čia apsigyvenusieji lietuviai parodė gerą širdį, pakviesdami iš tremties virš dviejų tūkstančių savo brolių lietuvių: Naujakuriams, dar nemokantiems anglų kalbos, čia nelengva įsikurti, bet su jūsų, senųjų lietuvių, pagalba ir globa, jie negali pasitaikusias kliūtis, ir gan sekmingai kuriasi. BALF vardu reikiu nuoširdžią padėką seniau atvykusiesiems į šį miestą lietuviams už jų gerą ir gailestingą širdį, parodytą naujakuriams.

Naujai atvykusieji lietuviai, kurie dėl žiaurios ruso bolševiko buvo priversti palikti savo gimtąjį kraštą, jūsų, mieli seni lietuviai, ir Jungtinių Amerikos Valstybių pastangomis pasiekė šį kraštą ir nežiūrind, kad jų tarpe daug yra inteligentų ir mokslo žmonių, sugėbėjo prisitaikyti prie vietos sąlygų ir darbo.

Jūs, mieli naujakuriai lietuviai, sunkiu darbu ir prakaitu uždirbtą piną taupsite, kad grįžtė į senąją tėvynę galėtumėte ją išgriuvesių vėl atstatyti. Šis laimingas momentas mūsų gyvenime įvyks greitai laiku. Lietuvių Tautos ateitis pri-

klauso nuo mūsų. Jei mes būsim vieningi ir visi veiksime solidarai ir remsimės Lietuvos laisvinimo žygius darbai ir aukomis, tai, būkime tikri, kad mes nugalėsime raudonąją siaubą — komunizmą ir rusišką bolševizmą ir atgausime savo tėvynę laisvę. Kada mūsų tėvynėje kasdien liejasi nekaltas partizanų kraujas, kada mūsų sesės ir broliai nuolatos tramiami į tolimą ir šaltąjį Sibirą, mes, būdami laisvėje, visi be politinių ir religinių įsitikinimų skirtumo, privalo jungtis į viso pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Tam atsiekti reikalinga, kad visi lietuviai seniau atvykę, čia gimę, ir dabar apsigyvenę steigtų bendrus centrus, įsigytų savo kultūros ir veiklos reikalus bendrus namus. Jūs, Detroito lietuviai būdami taip skaitlingi, galite ir net privalote turėti centrinį savo reikalus namus. Maziiau skaitlingos tautinės kolonijos, kaip estai, turi daugelį miestų įsigytų savo centrus, kuriose yra puikios salės, scenos, kavinės, bibliotekos, skaityklos ir t.t. Mes, lietuviai, neturėtume atsilikti toje srityje.

Atsiūčiau, kad Amerikos Jungtinėse Valstybėse gyvena virš milijonas lietuvių. Kada visų miestų ir miestelių lietuviai susiburs į tvirtus tautinius junginius, o tie junginiai įsijungs į viso Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, tuomet netik Tėvynės Lietuvos išlaisvinimo atvilgiu, bet ir šalpos srityje bus atlikti dideli darbai.

Tel. EVergreen 4-9352
4-2442

ALLIANCE HALL
195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS Communion Breakfasts
Parties-Weddings Banquets

MEETING HALL

LIETUVIŲ UZEIGA
MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL
101 COOPER ST., BKLYN 7, N. Y.
Tel. GL 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSA

JEI NORITE VAŽIUOTI

į kitą miestą, į naują butą, į kurortą, į stotį ir t.t. — visur mūsų automobiliai pigiai ir greit pervež jus kartu su bagažu ir daiktais.

Užsakykite telefonu CYPRESS 9-7879 tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.
TRANSPORTATION BUREAU

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEKSTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parėngimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS V. UBAREVICIUS
Direktorius Muzikos Dir. Prancišimų Dir.

Jau 11-ti metai kai visi klauso—

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIJO VALANDŲ

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p.

Stotis WEVD (New York) —

1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAveryly 6-3325

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėvas Klemensas Žalasis, O.F.M., D.T.
 "Darbininko" administratorių, Parnciškonų generolo patvarkymu, išvyksta tolimesnioms Šv. Rašto studijoms į Romą.

Gedulingas pamaldas
 už J. E. vysk. Pr. Būčio vėlė ruošia New Yorko ir New Jersey Kunigų Vienybės provincija Elizabetho lietuvių parapijos bažnyčioje pirmadienį, lapkričio 26 d. 10 val. Pamaldas laikys Kunigų Vienybės Centro valdybos pirmin. prel. J. Balkūnas. Jam asistuos diakon. kun. J. Kinta, subd. kun. J. Pakalniškis.

Prie šoninių altorių tuo pačiu metu šv. mišias laikys kun. V. Dabušis ir kun. V. Demikis.

Angelių Karalienės parapijos šv. Vardo Vyrų draugija lapkričio 11 d., sekmadienį, turėjo mėnesines pamaldas ir susirinkimą. Išrinkta atstovai į katalikų seimelį V. Zemantauskas ir S. K. Lukoševičius. Pranešta nariams apie Tėvų Pranciškonų vienuolyno šventinimą, kuris bus gruodžio 9 d., o taip pat pasitarta apie draugijos ruošiamą balių gruodžio 1 d. Kitas mėnesinis susirinkimas bus gruodžio 9 d. tuojuo po 8 val. mišių.

Katalikų seimelis ruošiamas gruodžio 16 d. 2 val. p. p. šv. Jurgio parapijos salėje. 207 York St., Brooklyn, N. Y., Rengimo komisija priima visoms organizacijoms, kad išrinktu savo atstovus ir suteiktų jiems reikiamus įgaliojimus. Seimelyje bus sprendžiami visi aktualieji katalikų reikalai šioje apskrityje.

L.R.K. Federacijos New Yorko apskrities susirinkimas įvyks lapkričio 30 d., penktadienį, 8 v. v. Apreiškimo parapijos salėje.

Angelių Karalienės parapijos šv. Vardo Vyrų draugijos DIDELIS ŽIEMOS BALIUS su užkandžiais, gėrimais, muzika ir šokiais gruodžio 1 d. Angelių Karalienės parapijos salėje, Roebing ir South 4th St., Brooklyn, N. Y.
 Pradžia 7 val. vak. Įėjimo mokesčiai 50 centų.

STASYS PILKA BROOKLYNE

Dramos aktorius Stasys Pilka su savo rečitaliu pasirodė gana netikėtai, nelyginant kaip netikėtai gausiai susirinko publikos jo pasiklausyti. Alliance Hall jau seniai buvo tiek žmonių bemačiusi.

Dar savo pasirodymo išvakarėse kartu su Vitaliu Zukausku lyg paukščių apskridęs visas brooklyniečių klausomas lietuviškas radijo valandas, savo gyvu žodžiu jis, matyt, pasidarė gerą propagandą.

Nors programoje dalyvavo ir operos solistė Felicija Pupėnaitė su Aleksu Mrozinskiu, kurie ją meniškai pajavirino, bet susidarė įspūdis, kad jis buvo vistiek centrinis to vakaro asmuo. Jo padleklamuočiai kuriniai įvairių autorių ir laikotarpių, bet pagrįdė buvo lietuvių senosios ir naujosios dailiosios kūrybos pavyzdžiai.

Ypač įspūdingai praskambėjo Bernardo Brazdžionio "Poeto autobiografija", "Pavasario kelionė" ir Leono Švedo versta prancūzų poeto Leconte de Lisle pėmos ištrauka "Drambliai".

Stasys Pilka, kaip sakoma, senas teatro vilkas ir jis žino, kur reikia primerkti akį, o kur

Nelė Mazalaitė

yra priimta lygiateisiu nariu į The Gallery of living Catholic Authors. Ši organizacija veikia Amerikoje nuo 1937. m. ir anjūnų čia gyvenančius katalikus rašytojus bei rūpinasi jų raštų leidimu.

Oro pavojaus bandymas, skiriamas visiems New Yorko miesto gyventojams, kaip praneša civilinės apsaugos direktorius Arthur W. Wallander, įvyks lapkričio mėn. paskutinės savaitės antroje pusėje. Kadangi norima, kad bandymas turėtų tikro staigumo pobūdį, kaip esti ir tikrasis puolimas, bandymo diena nėra tiksliai skelbiama.

"Čirkas siaube"

Mykolo Vaitkaus novelė, vaizduojanti vieną epizodą iš bolševikų okupacijos Lietuvoje, jau pasirodė spaudoje rinkoje. Knygą išleido "Vaga", kurios Vytauto Augustino Lietuvos vaizdų albumas jau atspausintas ir rišamas.

mostelti ranka. Jo balsas ir vaidyba, gal kai kur ir perdėta, klausytoją prikausto prie kėdės ir verčia ploti "bisui".

Išskyrus Henriką Kačinską, kuris Didžiojo New Yorko lietuviams yra rečitavęs mūsų ir pasaulinius rašytojus, ir šį Stasio Pilkos pasirodymą, new yorkiečiai dar nėra turėję panašiai vertingų kultūrinių programų.

Reikia pastebėti, kad rečitalio pabaigoje St. Pilka truputį nusipiginė. Bendrai programoje pasigesta daugiausiai tautinės lyrikos, kuri publikos yra pageidaujama ypatingai šiuo laiku.

—d.—

Operos solistė Felicija Pupėnaitė - Vasiliauskienė "Susuki" rolyje, kai ji dainavo Villuže, Butterfly operoje. Gruodžio 9 d. ją išgarsins tėvų pranciškonų vienuolyno šventinio iškilimėse. Žiūr. 5 pusl. platesnę informaciją.

Algirdas Brazis kaip New Yorko spaudoje Metropolitan opera skelbia, jau dalyvauja pastatymuose. Pirmoji opera, kurioje jis dainavo, buvo "Rigoletto", o šį seštatdienį jis dainuoja "Traviatoje".

Henrikas Kačinskas vieną pagrindinių rolių vaidino Ch. Dickenso inscenuotos pasakos "Svirplys užpeckyje" pastatyme New Yorko rusų teatre. Taipgi svarbią rolę vaidino ir Asė Dauguvietytė. Mūsų šaliai savo vaidyba teatro kolektyvą

lenkia visa galva. Pastatymo premjerijoje dalyvavo nemažas būrelis lietuvių.

Aleksas Mrozinskas akompanuos Vincei Jonuškaitėi jos sukaktuviniam koncerte, kurį jai rengia Moterų Vienybė gruodžio 7 d. mažojoje Carnegie Hall.

Stasys Pilka, apie savaitę laiko paviesėjęs Brooklyne, išvyksta su savo programa aplankyti kitų lietuviškų kolonijų.

Renatei gydyti koncertas

Dar vienu svarbiu reikalu apeliuojama į lietuvišką visuomenę. Šį kartą jos valiai atiduodamas mergaitės likimas. BALF direktoriato sudaryta speciali komisija savo laiške, kurį neseniai išsiuntinėjo lietuviškos organizacijos ir pavieniams visuomenės veikėjams, sako:

"Prieš kurį laiką BALF Direktorių Valdyba gavo iš Vokietijos pagalbos maldaujantį laišką, kuriame Antanas Jonaitis prašo padėti jo dukrai Renatei. Apžiūrėję, visos Jonaitės šeimos likimas pareina nuo jų 11 metų amžiaus Renatės. Mažutė Renatė, nors šiaip visiškai sveika, negali kalbėti. Du Vo-

kietišios universitetai ją tyrė ir priėjo išvados, kad ji serga rečiau nervų sukrėtimu liga, kurią gauna žmonės po didelių ir baisių pergyvenimų. O Renatė ir jos tėveliai pergyveno baisias pragaras dienas Vokietijos bombardavimo metais.

Gydytojai patarė mergaitę tučiuojam pasiųsti gydyti specialion mokyklon, kurioje, išbuvus 10-12 mėnesių, ji vėl galės kalbėti, o kitaip ji visam amžiui gali pasilikti invalide."

Toliau laiške sakoma, kad šiam gydymui reikia 700 dol. ir todėl tai sumai sukelti lapkričio 25 d. Alliance Hall Brooklyne ruošiamas koncertas, kuriame kviečiama dalyvauti.

Įvairiais reikalais buvo įprasta į lietuviškąją visuomenę kreiptis. Spalio mėnesio pirmomis dienomis nelaimingųjų Vokietijoje likusių senelių, ligonių ir našlaičių likimu įjaučianta New Yorko visuomenė sudėjo arti 10 tūkstančių dolerių. Šiuo gi atveju į tos pačios visuomenės rankas atiduodamas mergaitės likimas. Ar ji prakalbės ir bus sveika, ar ji visam savo amžiui pasiliks invalide, tai pareina tik nuo mūsų pagalbos. Neatsakykime jos tai jau nutei mūsų tautos narei.

BOSTONO ŽINIOS

Straipsnis apie arkiv.
R. J. Cushing
 Amerikoje plačiai žinomas žurnalas "Collier" lapkričio 10 d. numery išspausdino ilgą ir įdomų straipsnį apie Bostono arkivysk. R. J. Cushing ir įdėjo jo didelę fotografiją.

BALF susirinkimas
 BALF Bostono skyriaus susirinkimas įvyko lapkričio 19 d. L. Piliiečių Dr-žos salėje. Centro atstovas J. Valaitis padarė svarbų pranešimą.

Išėjo spalio mėn. "Vytiš"
 Turiny: K. Mockus — Vyčiai ir Lietuviškos išlaikymas, L. Dambriūnas — Kai sekasi ir kai nesiseka, Msgr. J. Balkūnas — Genocide Convention, Kun. St. Raila — Mes keliamume į Romą, uozas Bolevičius-Boley — Norkūno palikimas vyčiams, Rev. Albert Contons — How to make 1952 junior K. of L. Year, Mildred Stinik — "Itoninės" — Eve of St. John's Day, Sportas, Oficialūs skyrius, Vyčiai veikia, Council Activities. Numerį puošia spalvotas viršelis.

Baigia įrengti namus
 Vietos tautininkų skyrius baigia įrengti savo pirktus namus ir po Naujų Metų numato juos atidaryti.

Svarbus tremtinių susirinkimas
 Šeštadienį, lapkričio 24 d. 7:30 val., pobažnytinė salėje įvyks tremtinių susirinkimas, kuriame bus svarstoma Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Bostono skyriaus organizavimas, Kariuomenės šventės paminėjimas, likusių Vokietijoje šelpimas, tolimesnis mūsų veikimas ir kt.

Atskirų pakvietimų nebus. Visi tremtiniai kviečiami dalyvauti ir parodyti didesnį susidomėjimą mūsų aktualiais reikalais.

Lietuvos Kariuomenės šventės ir karaliaus Mindaugo krikšto 700 metų sukakties viešas minėjimas įvyks lapkričio 25 d. (sekmadienį). Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Legiono Dariaus-Girėno postas Brooklyne.

Lapkričio 25 d. 11 val. — iškilmingos pamaldos už žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės. Pamokslą pasakys kan. prof. Meškauskas. 12 val. 30 min. — iškilmingas minėjimas Apreiškimo parapijos salėje. Meninę dalį atliks M. Liuberskio vadovaujamas operetės vyrų choras.

Dr. G. Grinėvičius po sporto rungtynių serga, jaučia skausmus nugaraukyje ir susižeidė koją.

Nelė Lapė, visuomenininkės ir spaudos bendradarbės Pranės Lapienės dukytė, neseniai pradėjo dirbti viename banke New Yorke, 5th Ave.

Jonas Valaitis jau kelinta savaitę, kai yra išvykęs ir rūpinasi BALF veiklos pagyvinimu Naujosios Anglijos lietuvių kolonijose.

ATVIRAS LAISKAS

Gerb. Redaktoriai, "Darbininko" Nr. 55 lapkričio 6 d. š. m. laidoje, Bostono žiniose tilpo sekanti žinutė: "Feliksas Zaleskis Lietuvių Piliiečių Draugijos direktorius, sumušęs J. Būgą, tautosakos rinkėją, yra policijos teismo tardomas."

Netiesa. J. Būga, kuris tik po dviejų savaitių apsisukdė policijai, nebuvo sumuštas. Teismo raštininkas pakvietė kaltintoją J. Būgą, jo advokatą, kaltinamąjį F. Zaleską ir taip pat So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos valdybą lapkričio 3 d. š. m., kur visas tas incidentas buvo išaiškintas ir išsiaiškinta ir teismo raštininkas nerado pagrindo duoti bylai eigą — panaikino. Ir taip baigėsi toji "kriminalė" byla.

Vadinasi, "kriminalė" byla baigėsi teismo raštininko raštinėje lapkričio 3 d. š. m., o "Darbininko" lapkričio 6 d. š. m. laidoje rašoma, kad Feliksas Zaleskas "policijos teismo

Užsisakyti "Darbininką" užmokėtį prenumeratos mokesčių ir įsigyti įvairių knygų galima esančioj "Darbininko" atstovybėj So. Boston, 336 W. Broadway.

Įdomi meno paroda
 Dideliame ir vertingame Bostono muzėjuje, vadinamame "Museum of Fine Arts", šiuo metu vyksta dėmesio verta paroda. Yra išstatyti iš Austrijos vyriausybės paskolinti Vienos meno kūriniai. Paroda truks ligi gruodžio 16 d.

Lietuviai su Crusade for Freedom
 Lapkričio 12 d. Bostono gatvėmis įvyko didelis paliaubų dienostų paradas. Jame buvo akcentuojamas Crusade for Freedom vėjus, kurio sekcijoje žygiavo tautiniuose kostiumuose Europos tautų atstovai. Lietuviai buvo atstovaujami tautinių šokių grupės vyresniųjų dalyvių gausiau už kitas tautas.

Juozas Ginkus jau atspaudė kalėdinius atvirukus su lietuviškais tekstais. Tekstus parenkant talkininkavo Bernardas Brazdžionis. Atvirukų jau galima įsigyti J. Ginkaus saldučių krautuvėje, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Spalio tremtinių vėjus, kuriame New Yorke jungtinėmis jėgomis dirbo Vėjus Komiteto vadovaujami liet. organizacijų ir visuomenės atstovai, sukėlė 9,407 dol.

Pinigai perduoti BALFui, kad jis dar prieš Kalėdas ir N. Metų šventės sušelpų Vokietijoje esančius lietuvius senelius, našlaičius ir ligonius.

"Gabhjos" žurnalo nr. 2 jau baigiamas ruošti. Šiame numeryje bus Igno Seiniaus, Vinco Krėvės, J. Savickio ir kt. kūryba.

Žurnalą, kaip žinia, redaguoja Stepas Zobarskas.

K. Valiūnas, prekybininkas, kuris turi savo kontorą New Yorke, praėitą savaitę prekybos tikslais išskrido į Europą. Lankysis Londone, Paryžiuje ir Vokietijoje.

tardomas". Kartoju — netiesa. Ir nesuprantu kaip Bostono žinių rašytojas galėjo taip rašyti?

Turį pareikšti, kad aš savo gyvenime nieko nemušiau ir nemušiau p. J. Būgos.

Prašau šį mano laišką įtaipinti sekanciam "Darbininko" numery.

Su pagarba,

Feliksas A. Zaleskas
 Ši žinia buvo gauta ne iš "Bostono žinių rašytojo", o kitu keliu. Bostono žinios yra surenkamos iš įvairių informacijų ir už jas atsako redakcija, nes jos nepasirašomos. Minėta žinia redakciją pasiekė lapkričio 3 d., šeštadienį, tai, matyt, teismo galutinio nusistatymo dar nežinota. Tačiau surašyta ji buvo teisingai: joje pasakyta, kad "tardomas", kas iš tikrųjų buvo, ir ne vieną kartą. Nepasakytą taip pat "sumušė", o "sumušęs". Lietuviškai taip rašoma tada, kai dalykas nėra dar aiškus ar abejotinas. Mums malonu atšaukti, kad taip nebuvo.

Stebina tik tai, kad pirmą kartą tai žinia pasirodžius, ir ne vien "Darbininke", Lietuvių Piliiečių Draugijos Valdyba niekur nepaneigė, kad jos valdomose patalpose nieko panašaus nebuvo. Vadinasi, J. Būga skundėsi nebe pagrindu. Jis turėjo ir gydytojų liudijimą, reikėjo tik nustatyti patį mušėją. Kad teismo raštininkas jo nerado dėl stokos ludininkų, kurie nepanorėjo savanoriškai padėti dalyką išaiškinti, tai visai suprantama. Tačiau kai byla neuzvedama arba net nutraukiama dėl įrodymų stokos iš vienos pusės, tai tas dar nerodo, kad viena pusė be reikalo kabina, o antroji — nekalta. Šiuo atveju mes linkę tikėti, kad F. Zaleskas rankos nepakėlė. Čia, Brooklyne, kurie ji pažįsta, taip pat nustebo ir nenorėjo tikėti, kad jis būtų tai daręs. Vis dėlto kas nors J. Būgą Piliiečių Draugijos klubė apkūle — taip buvo laikraščiuose rašyta ir neatšaukta ir taip šnakėjo visas Bostonas.

Red.

Nominavo valdybos narius

Lapkričio 15 d. įvykius susirinkime L. Piliiečių Dr-ja nominavo kandidatus į valdybos narius ateinantiems metams.

Bostono lituanistikos mokykloje

mokinių skaičius vis dar auga ir siekia 150. Tačiau dar esama net iš tremties atvykusių tėvų, kurie neprisiirėngę ligi šiol atsiųsti vaikus į mokyklą. Tokių skaičius mažėja, bet tebėra laikas įsiregistruoti ir paskutiniams, ypač vyresnių klasių gimnazistams.

Mokykloje šiuo metu dirba mokytojai: Durickienė Sofija, Gaidelis Julius, Gledraitis Džidas, Girmiuvienė Ona, Kulbokas Vladas, Kulbokienė Veronika, Lapšienė Juzė, Lizdienė Stasė, Mickūnienė Adelė, Mockus Kazys ir kun. E. Petrelevičius.

LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ ir įvairių kitų kasdien vartojamų dalykų, o taip pat įvairių dovanų **KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ** progai prienamomis kainomis galima įsigyti pas lietuvių

LAIKRODININKĄ
A. Andriuskevičių
 485 Grand St., šalia J. Ginkaus, Brooklyn 11, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.
 Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas. Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslius baigęs Europoje.

128 E. 86th St., NEW YORK CITY
 Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

DĖMESIO LONG ISLAND'O LIETUVIAMS
 Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas, Port Jefferson'e, ma- loniai kviečia visus Longs Island lietuvius atsilankyti klubo svetainėje (Midlane Road, Port Jefferson) gruodžio mėn. 2 dieną 4 val. po pietų, į ruošiamą Lietuviškų Filmų (movie) Vakara. Filmas rody visiems žinomas ponas Motuza. Atsilankiusieji tikrai nesigailės, nes pamatys tai, ko dar gal būt savo gyvenime nėra matę.

Ši filma Amerikoje jau buvo rodoma net 600 vietų ir visur turėjo didelį pasisekimą.

Ruoškitės! Laukiame!

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas

ISNUOMOJAMA
 Mėsinė ir kolonialinių prekių (grocerinė) krautuvė, pilnai įrengta su mašinomis ir trys šaldytuvai. Kreiptis į Alex Mathews, 256 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Stephen Bredes Jr.
 ADVOKATAS
 197 Havemeyer Street
 Brooklyn 11, N. Y.
 Tel. EVergreen 7-9394

LAPKRICIO 24 D., ŠEŠTADIENĮ,
VYT. BELECKAS
 SAVO SVETAINĖJE
WINTER GARDEN TAVERN, INC.
 1883 Madison St., (Forest Ave. Stotis)
 Ridgewood - Brooklyn
 RUOŠIA VIESĄ PRIESADVENTINĮ

ŠOKIŲ VAKARA

Visi kviečiami praleisti tą vakarą jaukiuje, lietuviškoje nuotaikoje.

Pradžia 7:30 val. vak. Įžanga veltui.